

SECOND COLLECTION OF EXPERIENCE OF YOUTH WORK BASED ON THE APPROACHES AND STANDARDS OF THE COUNCIL OF EUROPE

in the Context of the Armed
Aggression of the Russian
Federation against Ukraine

ДРУГА КОЛЕКЦІЯ
ДОСВІДУ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ,
ЩО БАЗУЄТЬСЯ НА ПІДХОДАХ
І СТАНДАРТАХ
РАДИ ЄВРОПИ,

в умовах збройної агресії
Російської Федерації
проти України

МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

SECOND COLLECTION
PREPARED WITHIN THE FRAMEWORK
OF THE COUNCIL OF EUROPE PROJECT
«YOUTH FOR DEMOCRACY IN UKRAINE: PHASE IV»
WITHIN THE FRAMEWORK OF THE COUNCIL
OF EUROPE ACTION PLAN
FOR UKRAINE
«RESILIENCE, RECOVERY AND RECONSTRUCTION»
2023 – 2026

ДРУГУ КОЛЕКЦІЮ
ПІДГОТОВЛЕНО В МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОЄКТУ РАДИ ЄВРОПИ
«МОЛОДЬ ЗА ДЕМОКРАТІЮ В УКРАЇНІ: ФАЗА IV»
У МЕЖАХ ПЛАНУ ДІЙ РАДИ ЄВРОПИ
ДЛЯ УКРАЇНИ
«СТИЙКІСТЬ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА ВІДБУДОВА»
2023 – 2026

**The second collection of youth work experience
that is based on the approaches and standards of
the Council of Europe, in the context of the armed
aggression of the Russian Federation
against Ukraine**

The opinions expressed in this work are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the official policy of the Council of Europe. All requests for reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Communications Directorate (F-67075 Strasbourg Cedex) or to: publishing@coe.int.

All other correspondence for this document, you need to send to the Council of Europe Youth Department

This document is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator(s) / publisher(s).

**Development of methodology
and conducting a series of workshops:**

Nadiia Pavlyk

Olena Chernykh

Valentyna Liesnova

Cover and layout:

Denys Konovalov

Editing:

Valentyna Liesnova

Translation:

Oleksandra Dyka

Technical support:

Yuliia Bielokon

Photo:

provided by participants of the collection

Cover photo:

Petro Chekal

© Council of Europe,
November 2025

**Друга колекція досвіду молодіжної роботи, що
базується на підходах і стандартах Ради Європи,
в умовах збройної агресії Російської Федерації
проти України**

Погляди, висловлені в цій публікації, є відповідальністю авторів/авторок і можуть не збігатися з офіційною політикою Ради Європи. Усі запити щодо відтворення чи перекладу всього цього документа або його частини належить адресувати Директорату з питань зв'язку (F-67075 Strasbourg Cedex) або на адресу: publishing@coe.int. Усю іншу кореспонденцію щодо цього документа потрібно надсилати до Департаменту Ради Європи з питань молоді.

Переклад є виключною відповідальністю перекладачів/перекладачок.

**Розроблення методології
та проведення серії майстерень:**

Надія Павлик

Олена Черніх

Валентина Леснова

Обкладинка та макет:

Денис Коновалов

Редактування:

Валентина Леснова

Переклад:

Олександра Дика

Технічна підтримка:

Юлія Бєлоконь

Фото:

надані учасниками та учасницями колекції

Фото обкладинки:

Петро Чекаль

© Рада Європи,
листопад 2025

Content / Зміст

ВСТУП. ПРАВА ЛЮДИНИ, УЧАСТЬ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНА РОБОТА INTRODUCTION. HUMAN RIGHTS, YOUTH PARTICIPATION AND YOUTH WORK	7
АЛІНА КАСЬЯНОВА. Простір, що формує сенси ALINA KASIANOVA. Space that shapes meaning	10
ВАЛЕРІЙ УДОВЕНКО. Історія, що надихне молодь VALERII UDOVENKO. Story to inspire young people	12
ВАЛЕРІЯ ЗІНЧЕНКО. Мобільна молодіжна робота як ключ до розвитку молоді громад VALERIIA ZINCHENKO. Mobile Youth Work as the key to youth community development	14
ЄВГЕНІЙ РАБАДА. Повернення, що творить майбутнє YEVHENII RABADA. Return that shapes the future	16
ЄВГЕНІЯ КРИВОШЕЄНКО. Хто нас виводить із пітьми... IEVGENIIA KRYVOSHEIENKO. Who leads us out of darkness...	18
ІЛЛЯ ТОЧЕНИЙ. Зі сходу на захід ILLIA TOCHENYI. From east to west	20
КАРОЛІНА ШМАЛЬКО. Сміливі завжди мають щастя: коли виклики стають можливостями KAROLINA SHMALKO. Fortune favours the brave: when challenges become opportunities	22
КАТЕРИНА БЕЖИНАР. Від натовпу до спільноти KATERYNA BEZHYNAR. From crowd to community	24
КОСТАНТИН МУСЕНКО. Як усе починалось KOSTIANTYN MUSENKO. How it all began	26
МАРИНА СТАШИНА – НЕЙМЕТ. Змінити реальність, а не врятувати світ MARYNA STASHYNA-NEIMET. Changing reality, not saving the world	28
МИКИТА ГОРБАТЕНКО. Війна забрала дім, але не віру в силу молоді MYKYTA HORBATENKO. The war robbed me of my home, but not my faith in the power of youth	30
НАДІЯ ПАВЛИК. Імена та їхні Люди. «Просто обіймаю» – повний зміст листа від 5 квітня 2022 року NADIIA PAVLYK. Names and Their People. "Just hugging you" — full text of the letter dated 5 April 2022	32

НАЗАРІЙ БОЯРСЬКИЙ. Коли розправляються плечі NAZARI BOIARSKYI. When you straighten your shoulders	34
НІНА ГУЛАК. Це ніхто не буде читати, або Як Ніна почала свій шлях у молодіжній сфері NINA HULAK. No one will read this, or how Nina began her journey in the youth sector	36
ОКСАНА САВЧАК. З чого все почалося OKSANA SAVCHAK. How did it all start	38
ОКСАНА СЛОВІК. Світи – не дай темряві шансів! OKSANA SLOVIK. Let there be light — don't give darkness a chance!	40
ОКСАНА ЧЕРВ'ЯКОВА. «Свої місця» для всіх OKSANA CHERVIAKOVA. Place for everyone	42
ОЛЕНА АРУТЮНЯН. Цінності і життя: що спільного OLENA ARUTIUNIAN. Values and life: what they have in common	44
ОЛЕСЯ МУСІЄНКО. Сардини і права людини OLESIA MUSIENKO. Sardines and human rights	46
ОЛЬГА ДУБКОВА. Місце, де відроджується надія OLHA DUBKOVA. Place where hope is reborn	48
ТЕТЯНА СМЕТАНЮК. Час, який біжить і стоїть TETIANA SMETANIUK. Time that runs and stands still	50
ЮЛІЯ БЕЛОКОНЬ. Кожен має свою зірку YULIIA BIELOKON. Everyone has their own star	52
ЯНА РОМАНЮК. (Історія без назви) YANA ROMANIUK. (A story without a title)	54
Ресурси Ради Європи, що їх згадали в історіях досвіду молодіжної роботи The Council of Europe resources mentioned in the stories of youth work experience	56

INTRODUCTION. HUMAN RIGHTS, YOUTH PARTICIPATION AND YOUTH WORK

In 2022, the Council of Europe Project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase II", in co-operation with the Ministry of Youth and Sports of Ukraine, collected and described for the first time the experience and practices of youth work in the context of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine after 24 February 2022.

The publication comprised twenty stories of experience and reflection — including team projects, initiatives of youth centres and non-governmental organisations etc. and individual experience directed at social, cultural, educational, environmental transformations implemented by the youth, together with and for the youth.

This first collection was published in Ukrainian and translated into English at the request of partners from the Council of Europe member states. Thousands of people working with young people at the local, national and international levels have turned to the Collection and are studying the experience of youth work in Ukraine in times of war.

A video about youth work in Ukraine in wartime, based on the first collection, was shown at the opening of the Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe in Reykjavik (Iceland) on 16 May 2023.

Acknowledging the need to document experiences and personal contributions, the Council of Europe project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase IV", in co-operation with the Ministry of Youth and Sports of Ukraine and those working with young people, created a second collection of experiences of youth work in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine in 2025. Youth work based on the values and approaches of the Council of Europe.

ВСТУП. ПРАВА ЛЮДИНИ, УЧАСТЬ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНА РОБОТА

У 2022 році проект Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза II» у співпраці з Міністерством молоді та спорту України вперше зібрав та описав досвід і практики молодіжної роботи в контексті збройної агресії Російської Федерації проти України в період після 24 лютого 2022 року.

Збірка містила двадцять історій досвіду й рефлексії – як командні проєкти, ініціативи молодіжних центрів і громадських організацій тощо, так і індивідуальний досвід, спрямований на соціальні, культурні, освітні, екологічні трансформації, впроваджувані молоддю, разом з молоддю і для молоді.

Ця перша колекція видана українською мовою й перекладена англійською мовою на прохання партнерів з держав-членів Ради Європи. Тисячі тих, хто працюють з молодими людьми на місцевому, національному й міжнародному рівнях, звернулись до Колекції та вивчають досвід молодіжної роботи в Україні в умовах війни.

Відео про молодіжну роботу в Україні в умовах війни, створене на основі першої колекції, показали на відкритті Саміту глав держав та урядів Ради Європи в Рейк'явіку (Ісландія) 16 травня 2023 року.

Визнаючи потребу в документуванні досвіду й особистого внеску, проект Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV» у співпраці з Міністерством молоді та спорту України й тими, хто працюють з молодими людьми, у 2025 році створили другу колекцію досвіду молодіжної роботи в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, що базується на підходах і стандартах Ради Європи.

What is the purpose of the Collection?

Organisational perspective:

- To collect experiences of youth work in Ukraine and abroad in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine, based on the values and approaches of the Council of Europe (personal experiences, practices, projects, activities of varying duration, reflections), including youth work activities supported by the Council of Europe, as well as its values and resources.
- To document diverse experiences of youth work in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine, including open youth work with internally displaced youth, youth in rural and mountain areas, and with different young people, in particular those at risk of being vulnerable; experiences of co-operation with youth workers from different the Council of Europe member states, etc.
- To present to a wide audience ("getting out of the bubble of the youth sector workers") the experiences and importance of youth work for young people in the context of the war in Ukraine in a bilingual publication.

Personal perspective:

- To explore how the Council of Europe's values and approaches concerning youth support youth workers, youth policy makers, and young people, particularly in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine.
- To develop storytelling skills and the ability to share personal stories, experiences, reflections on experiences, and self-assessment.

Для чого створена Колекція?

Організаційна перспектива:

- Зібрати досвід молодіжної роботи в Україні й за кордоном в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, який базується на цінностях і підходах Ради Європи (особистий досвід, практики, проекти, активності різної тривалості, рефлексії), включно з діяльністю з молодіжної роботи за підтримки роботи Ради Європи та її цінностей і ресурсів.
- Документувати різноманітний досвід молодіжної роботи в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, включно з відкритою молодіжною роботою з внутрішньо переміщеною молоддю, молоддю в сільській і гірській місцевості, з різними молодими людьми, зокрема тими, хто ризикують бути вразливими; досвід співпраці з молодіжними працівниками і працівницями з різних держав-членів Ради Європи тощо.
- Представити широкій аудиторії («вихід з бульбашки тих, хто працюють у секторі молоді») досвід і важливість молодіжної роботи для молодих людей в умовах війни в Україні в одному двомовному виданні.

Особиста перспектива:

- Дослідити, як цінності й підходи Ради Європи у сфері молоді підтримують молодіжних працівників і працівниць, молодіжних політиків і політикань, молодих людей, зокрема в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України.
- Розвинути навички сторітелінгу та вміння ділитися особистими історіями, досвідом, рефлексією досвіду, самооцінкою.

What's the process behind the Collection?

During a series of workshops in the summer of 2025, people who work with young people in Ukraine got together to discuss their experiences, create their own stories, and rethink their personal contributions to working with young people. Each meeting had its own question, which was reflected in the stories:

- How did the values and approaches of the Council of Europe appear in my life?
- Why are human rights values important to me when I work with the youth during the war?
- What am I doing for and with the youth during the war?
- How does my work contribute to positive changes in the lives of young people?
- What is essential to achieve positive changes in youth work in times of war?
- What best illustrates my story?

The result of this work is this collection of 23 personal stories of acquaintance with the Council of Europe and its standards, professional development and contribution to youth work in the context of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine.

Як створювали Колекцію?

Протягом серії майстерень влітку 2025 року ті, хто працюють з молодими людьми в Україні, обговорювали разом їхній досвід, створювали власні історії та переосмислювали особистий внесок у роботу з молодими людьми. Кожна зустріч мала своє питання, яке відобразили в історіях:

- Як у моєму житті з'явилися цінності й підходи Ради Європи?
- Чому цінності прав людини важливі для мене, коли я працюю з молоддю під час війни?
- Що я роблю для молоді та з молоддю під час війни?
- Як моя робота сприяє позитивним змінам у житті молоді?
- Без чого неможливо досягти позитивних змін у молодіжній роботі в умовах війни?
- Що найкраще ілюструє мою історію?

Результат цієї роботи – ця колекція з 23 особистих історій знайомств з Радою Європи та її стандартами, професійного розвитку та внеску в молодіжну роботу в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України.

АЛІНА КАСЬЯНОВА

Очільниця молодіжного простору «Другий поверх», учасниця громадської організації «Олександрійська молодь»

ALINA KASIANOVA

Head of "Druhyi Poverh" («Second Floor») youth space, Member of Oleksandriia Youth Public Organisation

SPACE THAT SHAPES MEANING

It all started back in 2018 when I, a teacher at the time, joined a training programme for trainers from the Ambassadors for Peace community in Donetsk and Luhansk oblasts. For the first time, I immersed myself in the depths of non-violent communication, recognising hate speech, and the practice of dialogue. We learned to understand each other and not to lose ourselves in the communication process. It was then that I learned about the values of the Council of Europe and tried to figure out what approaches and tools the trainers used and what values they shared.

It was probably after that time that I realised that non-formal education was closer to my heart, and I continued to develop as an educational trainer. Now, working with young people, I am improving my skills in the context of the Council of Europe's approaches and applying for various programmes that it implements: long-term training for trainers, trauma-informed youth work, barrier-free environment in the youth field, and strengthening youth participation. I learn myself and pass on the knowledge and values I have acquired to the youth, in particular to the team of our "Druhyi Poverh" («Second Floor») youth space, which we created and are developing together in the city of Oleksandriia in the Kirovohrad oblast.

ПРОСТІР, ЩО ФОРМУЄ СЕНСИ

Усе почалося в 2018 році, коли я, тоді вчителька, потрапила на навчання для тренерів від спільноти Амбасадорів миру з Донецької та Луганської областей. Я вперше занурилася в глибину сенсів ненасильницької комунікації, розпізнавання мови ворожнечі, практику діалогу. Ми вчилися розуміти одне одного й не втрачати себе в процесі комунікації. Саме тоді я дізналася про цінності Ради Європи й намагалась усвідомити, які підходи й інструменти застосовують тренерки і які цінності транслюють.

Напевно, після цього я і зрозуміла, що мені більше неформальна освіта, і продовжила розвиватися саме як освітня тренерка. Зараз, працюючи з молоддю, удосконалюю свої компетентності в контексті підходів Ради Європи і подаюсь на різні програми, які вона реалізовує: довготривалий тренінг для тренерів і тренерок, молодіжна робота, інформована про травму, безбар'єрність у молодіжній сфері, посилення участі молоді. Навчаюсь сама й передаю здобуті знання й цінності молоді, зокрема команді нашого молодіжного простору «Другий поверх», який ми разом створили і розвиваємо в місті Олександрія Кіровоградської області.

When I used to work at a school in Donetsk oblast, I had a clear idea of how things should be: educational initiatives, school self-governance, environmental education... Now the context is completely different, and I am different too. Here, in the youth space, I was expecting to immediately feel the impact of our team's activities, but the results were not forthcoming (at least, that's how it seemed to me).

Over time, analysing the successes of the volunteers and participants in the events we organised, I finally realised that this impact tends to be long-term and won't be noticeable in a week.

Three years have passed since then, and now I see young people around me who believe in themselves and feel that their opinions are important in the community. I see how young people are starting to trust themselves more. For some, it is their first speech in front of the community, for others, it is the courage to say "no", and for some, it is the desire to offer their own project. So when young men and women who once came to us out of curiosity as visitors are now taking on volunteer, organiser, and coordinator roles, I believe that I am doing something really important.

My principle here is to create a bold and safe space for everyone I work with. It should be an environment where you can talk out loud about your fears, doubts, and dreams without being judged. As a team, we work every day to ensure that young people have access to quality non-formal education, as well as receive support and feel a sense of community. We shape values, seek meaning, and implement ideas that help people recharge their batteries and find meaning in life, even during wartime.

Раніше, коли працювала в школі на Донеччині, мені було зрозуміло, як усе має бути: освітні ініціативи, шкільне самоврядування, екологічна просвіта... Зараз зовсім інший контекст, та і я інша. Тут, у молодіжному просторі, мені хотілося відразу відчути вплив діяльності, яку впроваджує наша команда, але результат усе не наставав (принаймні, так мені здавалося).

Згодом, аналізуючи успіхи волонтерів, учасників заходів, які ми організовували, я нарешті зрозуміла, що цей вплив має «довгий хвіст» і його не буде помітно через тиждень.

Відтоді минуло три роки, і тепер я бачу поряд молодих людей, які вірять у себе, відчувають значущість їхньої думки в житті громади. Я бачу, як молоді люди починають більше довіряти собі. У когось це перший виступ перед громадою, у когось – сміливість сказати «ні», а в когось – бажання запропонувати власний проект. І коли хлопці й дівчата, які колись прийшли до нас із цікавості, як відвідувачі, тепер беруть на себе роль волонтерів, організаторів, координаторів, я вірю, що роблю щось дійсно важливе.

Мій принцип – створити сміливий і безпечний простір у всьому, з чим працюю. Це має бути середовище, де можна говорити вголос про страхи, сумніви й мрії і не почути у відповідь знецінення. Разом із командою ми щодня працюємо для того, аби молодь мала можливість здобути якісну неформальну освіту і разом із тим підтримку й відчуття спільноти. Ми формуємо цінності, шукаємо сенси і втілюємо ідеї, що допомагають відновлювати сили й бачити сенс життя навіть під час війни.

ВАЛЕРІЙ УДОВЕНКО

Голова ради молодіжної громадської організації «Інститут інформаційного суспільства»

VALERII UDOVENKO

Chairman of the Board of the "Information Society Institute" Youth Organisation

STORY TO INSPIRE YOUNG PEOPLE

In 2019, I travelled to Warsaw as part of a youth exchange programme for teachers organised by the ENPower Training project under the Erasmus+ programme. Initially, I felt sceptical because I did not know what to expect and did not believe that it could influence my life. However, at the very first meeting, when we were told about the core values of the Council of Europe: human rights, democracy and the rule of law, I realised that these values are important in our daily lives. This experience turned out to be a genuine discovery for me, changing my perspective on the world and shaping my values.

The need to protect human rights became particularly acute for me when war broke out in Ukraine and young people found themselves in a state of fear and uncertainty.

One day, a group of young people gathered at the Information Society Institute, a youth organisation in Kryvyi Rih. The place where people used to joke and dream about the future was filled with silence. The trainer, who always knew how to find words of encouragement, asked those present: "What makes us human?" That question forced everyone to think.

Masha, a girl with big dreamy eyes, raised her hand. "Dignity, she said. — Even at the hardest times, we must remain human." Her words sparked a flame in the hearts of others. Everybody began to share their experiences, fears, pain, but also their hopes.

Petro, a boy with a sad expression on his face, told how his friend had been forced to leave

ІСТОРІЯ, ЩО НАДИХНЕ МОЛОДЬ

У 2019 році я поїхав до Варшави за програмою молодіжного обміну для викладачів, який організував проект ENPower Training у рамках програми Erasmus+. Спочатку був налаштований скептично, бо не зінав, чого очікувати, і не вірив, що це може вплинути на моє життя. Однак уже на першій зустрічі, коли нам розповіли про основні цінності Ради Європи: права людини, демократію і верховенство права, — я зрозумів, що вони важливі в повсякденному житті. Цей досвід став для мене справжнім відкриттям, яке змінило моє сприйняття світу і сформувало мої цінності.

Особливо гостро я відчув потребу в забезпеченні прав людини, коли в Україні почалася війна й молодь опинилася в стані страху й невизначеності.

Одного дня в молодіжній громадській організації «Інститут інформаційного суспільства» м. Кривий Ріг зібралися молоді люди. Там, де колись жартували і мріяли про майбутнє, панувала тиша. Тренер, який завжди вмів знаходити слова підтримки, звернувся до присутніх: «Що робить нас людьми?» Це запитання змусило всіх задуматися.

Маша, дівчина з великими мрійливими очима, підняла руку. «Гідність, — сказала вона. — Навіть у найважчі часи ми повинні залишатися людьми». Її слова запалили іскру в серцях інших. Усі стали ділитися їхніми переживаннями, страхами, болем, але також і надіями.

Петро, хлопець із сумним виразом обличчя, розповів про те, як його друг був змушений

the city. "I feel helpless," he confessed. But the trainer reminded them of the importance of supporting each other: "When we stand together, we are stronger."

From that day on, the youth began to gather more often. They discussed feelings and mistakes, learned to listen to each other, understand and accept.

Danylo, a game coach, decided to help young people cope with stress through games and arranged classes at the local youth centre. The Dixit game helped young people express their feelings through images. During the UNO game participants learned to co-operate.

When I arrived at the youth organisation's office in Kryvyi Rih, most of the participants were already united from previous games, but there were also some new people. We played Dixit again, which allowed everyone to express their feelings. One girl showed a picture of a bird, symbolising her dreams of freedom.

The greatest achievement was that the young people initiated their own projects and organised aid campaigns for the military.

Interested people started to join us. Trainer Oleh provided training on "Diagnostics using the Adizes method" and "5 spheres of life". Participant Iris suggested using creativity as a form of therapy, having arranged sessions on hippotherapy and art therapy.

Youth centre coordinator Valerii worked with teenagers who had experienced loss due to the war. He once noticed that Andrii, whose father was killed, turned inward. Valerii decided to create the "Voice of Youth" project, enabling young people to share their stories and experiences and receive psychological help.

Since then, our centre has become a hub for joint activities: we run games, training sessions, personal goal diagnostics, as well as outdoor activities with horses. The youth have transformed from victims of war into agents of change, learning to live life fully and change the world for the better.

Today, I feel proud of the young people I work with. And although the war is ongoing, they have found a path to recovery and development, proving that even in darkness there is room for light.

залишити місто. «Я відчуваю себе безсилім», – зізнався він. Але тренер нагадав про важливість підтримки один одного: «Коли ми стоїмо разом, ми сильніші».

З того дня молодь стала зустрічатися частіше. Вони говорили про почуття й помилки, вчилися слухати одне одного, розуміти і приймати.

Тренер-ігропрактик Данило вирішив допомогти молоді впоратися зі стресом через гру й організував заняття в місцевому центрі молоді. Гра «Диксит» допомогла молоді висловлювати почуття через образи. Під час при «УНО» учасники навчалися співпрацювати.

Коли я прийшов до офісу молодіжної організації в Кривому Розі, більшість учасників уже були згуртовані попередніми іграми, але додалися й нові люди. Ми провели повторно гру «Диксит», яка дала можливість висловити почуття. Одна дівчина показала картинку з пташкою, що символізувала її мрії про свободу.

Найбільшим досягненням стало те, що молодь ініціювала власні проєкти, організувала акції допомоги для військових.

До нас почали підтягуватися цікаві люди. Тренер Олег провів тренінги «Діагностика за методикою Адізеса» і «5 сфер життя». Учасниця Іріс запропонувала використовувати творчість як спосіб лікування, організувавши заняття з іпотерапії та арт-терапії.

Координатор молодіжного центру Валерій працював з підлітками, які пережили втрати через війну. Одного разу він помітив, що Андрій, у якого загинув батько, замкнувся в собі. Валерій вирішив створити проєкт «Голос молоді», завдяки якому молоді люди зможуть ділитися їхніми історіями й переживаннями та отримувати психологічну допомогу.

З часом наш центр став осередком спільних дій: ми проводимо і ігри, і тренінги, і діагностику особистих цілей, а також активності на свіжому повітрі з кіньми. Молодь перетворилася з жертв війни на агентів змін, навчаючись жити повноцінно і змінювати світ на краще.

Сьогодні я відчуваю гордість за молодих людей, з якими працюю. І хоча війна продовжується, молодь знайшла шлях до відновлення й розвитку, доводячи, що навіть у темряві є місце для світла.

ВАЛЕРІЯ ЗІНЧЕНКО

Координаторка програми «Мобільна молодіжна робота» проєкту DARE-Ukraine, Democracy Reporting International Ukraine (Офіс зі сприяння демократії в Україні)

VALERIIA ZINCHENKO

Co-ordinator of the "Mobile Youth Work" programme of the DARE-Ukraine project, Democracy Reporting International Ukraine (Office for promoting democracy in Ukraine)

MOBILE YOUTH WORK AS THE KEY TO YOUTH COMMUNITY DEVELOPMENT

I grew up in Zaporizhzhia, an industrial city without a focus on youth development. My gymnasium had no school self-government, and there was no youth centre or civil society organisation nearby.

In 2021, I took part in a youth exchange. It was a trip through the eastern oblasts of Ukraine, where I met representatives of youth councils from Melitopol, Mariupol and Siverskodonetsk. I returned home inspired, with a clear understanding that the youth can participate in community development through the activities of youth consultative and advisory bodies. After that, I began to develop the field of youth participation in decision-making processes and became more actively involved in volunteer initiatives.

In 2024, I joined the co-ordinator of the Mobile Youth Work programme run by Democracy Reporting International Ukraine. Since then, I have not only been working according to the values of the Council of Europe, but also promoting them in the communities participating in the project.

I have visited many communities and noticed that young people want to be heard, but often do not know how to achieve this. It is especially important during wartime for everyone to feel dignity, equality, and have the right to express their opinions and be involved.

There were cases when young people were genuinely surprised by questions regarding

МОБІЛЬНА МОЛОДІЖНА РОБОТА ЯК КЛЮЧ ДО РОЗВИТКУ МОЛОДІ ГРОМАД

Я виросла в Запоріжжі – індустріальному місті, де розвиток молоді не був пріоритетним. У моїй гімназії не працювало шкільне самоврядування, поблизу не було молодіжного центру чи громадської організації.

У 2021 році я потрапила на молодіжний обмін. Це була подорож східними областями України, я познайомилася з представниками молодіжних рад Мелітополя, Маріуполя й Сіверськодонецька. Додому повернулась натхненою, з чітким розумінням, що молодь може брати участь у розбудові громад через діяльність молодіжних консультативно-дорадчих органів. Після цього я почала розвивати напрямок участі молоді у процесах ухвалення рішень та активніше брати участь у волонтерських ініціативах.

У 2024 році я долучилася до координації програми «Мобільна молодіжна робота» від Democracy Reporting International Ukraine. Відтоді я не лише працюю за цінностями Ради Європи, а й поширюю їх у громадах-учасницях проєкту.

Я багато їздила у громади й бачила, що молодь хоче бути почутою, але часто не знає, як цього можна досягти. Під час війни це особливо важливо – щоб кожен відчував гідність, рівність, мав право говорити й долучатись.

Були випадки, коли на запитання про виклики громади молоді люди щиро

community challenges: "Why are you asking us?" They were not used to anyone expressing interest in their opinion. But after joint discussions, meetings and training sessions, they were grateful. Not formally, but genuinely. Because for the first time, they felt needed, respected and equal. These are human rights values in action.

After several meetings, I noticed changes: the youth became more active, offered new ideas and initiatives, and asked questions to the trainers.

Together with youth workers, we made 72 visits to 19 remote communities near the front line. Some of them already had youth spaces or councils, while in others we started from scratch. Together with local authorities, we conducted surveys, trained young people in volunteering, participation and advocacy, as well as initiated dialogue. We intentionally selected communities where young people had less access to opportunities and where support was most needed.

Our goal was to empower those who are already able to change their communities today. And we did it: over 1,400 young people joined the programme, started launching their own projects, doing surveys, taking part in decision-making, and building networks with other activists.

Mobile youth work is a new approach to youth policy in Ukraine, which we are implementing in areas where young people lack access to opportunities. This approach focuses not on one-off events, but on consistency, trust and support.

We have documented our experience in a roadmap entitled "Implementation of mobile youth work in local communities in Ukraine, particularly in frontline and de-occupied areas." This roadmap is designed for those who wish to start mobile youth work in their oblast.

I believe that this work will form the basis for the systematic work of youth institutions in remote communities. It is not about "coming, doing something and leaving". It is about creating an environment that makes young people want to stay, take action, and change things. This way, we will be able to achieve positive changes in youth work in times of war.

дивувались: «А чому питаете нас?» Вони не звикли, що хтось цікавиться їхньою думкою. Але після спільніх розмов, зустрічей, тренінгів дякували. Не формально, а по-справжньому. Бо чи не вперше відчули себе потрібними, гідними, рівними. Це і є цінності прав людини в дії.

Після кількох зустрічей я побачила зміни: молодь ставала активнішою, пропонувала нові ідеї та ініціативи, ставила запитання тренерам.

Спільно з молодіжними працівниками і працівницями ми здійснили 72 візити до 19 прифронтових віддалених громад. Деякі з них уже мали молодіжні простори чи ради, в інших усе починалося з нуля. Разом з місцевими органами влади ми проводили опитування, навчали молодь волонтерства, участі, адвокації, ініціювали діалог. Ми свідомо обирали ті громади, де молодь має менше доступу до можливостей і де підтримка потрібна найбільше.

Нашою метою було посилити тих, хто вже сьогодні здатен змінювати їхні громади. І це спрацювало: понад 1400 молодих людей стали учасниками програми, почали ініціювати власні проєкти, проводити опитування, брати участь в ухваленні рішень, формувати мережі взаємодії з іншими активістами.

Мобільна молодіжна робота – це новий підхід у молодіжній політиці України, який ми впроваджуємо там, де молоді бракує доступу до можливостей. В основі цього підходу – не разові заходи, а сталість, довіра й підтримка.

Ми зафіксували наш досвід у дорожній карті «Впровадження мобільної молодіжної роботи в територіальних громадах України, зокрема прифронтових та деокупованих». Ця карта створена для тих, хто має бажання розпочати мобільну молодіжну роботу у своїй області.

Я вірю, що це напрацювання стане основою для системної роботи молодіжних інституцій у віддалених громадах. Це не про «приїхали – провели активність – поїхали». Це про створення середовища, у якому молодь хоче залишатися, діяти, змінювати. Завдяки цьому ми зможемо досягти позитивних змін у молодіжній роботі в умовах війни.

ЄВГЕНІЙ РАБАДА

Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Первомайської селищної ради

YEVHENII RABADA

Specialist in supporting war veterans and demobilised persons at the Pervomaiske Settlement Council "Social Services Centre"

RETURN THAT SHAPES THE FUTURE

The values and approaches of the Council of Europe came into my life after I returned from military service in Kharkiv to my native village of Pervomaiske, in the Mykolaiv region, in May 2023. I witnessed young people losing motivation, feeling abandoned and leaving en masse. That's when I realised we needed to take action, because without respect, without equality, without the right to be heard, we would not be able to improve their future.

The first move was to get involved in the social project "Active Parks – Locations of Healthy Ukraine". This initiative helped me understand the importance of democratic participation, equality, respect, and community involvement in the values shared by the Council of Europe, which became the basis of my approach to community development.

I know what war is, not from the news or rumours. I felt the fragrance of spring lilacs blending with the stench of explosives, when in a second the street became silent ruins and the sky was hidden behind clouds of black smoke. For me, these are not scenes from a film, but a reality that I had to live through.

ПОВЕРНЕННЯ, ЩО ТВОРИТЬ МАЙБУТНЄ

Цінності й підходи Ради Європи з'явилися в моєму житті після повернення з військової служби в Харкові до рідного селища Первомайське, що на Миколаївщині, у травні 2023 року. Я побачив, що молоді люди втрачають мотивацію, почуваються покинутими й масово виїжджають. Тоді й зрозумів: потрібно діяти, бо без поваги, без рівності, без права бути почутими ми не зможемо покращити їхнє майбутнє.

Першим кроком стала участь у соціальному проєкті «Активні парки – локації здорової України». Завдяки цій ініціативі я став глибше розуміти важливість демократичної участі, рівності, поваги й залучення громади до цінностей, які поділяє Рада Європи і які стали основою моого підходу до розвитку громади.

Я знаю, що таке війна, не з новин і не з чуток. Я відчував, як пахощі весняного бузку змішувалися із смородом вибухівки, коли за секунду вулиця ставала мовчазними руїнами, а небо ховалося за клубами чорного диму. Для мене це не кадри з фільму, а реальність, яку довелося пережити.

In this challenging time, I support young people and try to develop their resilience: I organise regular sports activities, teach first aid skills, assist in conducting excursions, and create opportunities for meaningful leisure activities. Such activities not only keep them fit, but also strengthen team spirit, responsibility and unity. They bring the youth together around shared values, help develop important knowledge and skills, and boost self-confidence. This creates an active, responsible community ready to act and support others in any circumstances.

During wartime, the value of human life and human dignity becomes particularly acute. For me, human rights values are what help us remain human, even when there is war all around us.

When the world is falling apart, the youth especially need sincerity. They are tired of empty promises and loud words, they are looking for something real — a space where they can be themselves, where they get respect, where people talk to them not "as required" but "as humans".

Once, my teacher said to me: "If you want to change the world, start with yourself." Back then, it sounded simple, totally ordinary. But that's where it all started. From that moment on, I stopped waiting for someone else to take the first step and started taking it myself.

У цей непростий час я підтримую молодих людей і намагаюсь розвивати в них стійкість: організовую регулярні спортивні заняття, навчаю навичок домедичної допомоги, допомагаю проводити екскурсії та створюю можливості для змістового дозвілля. Це не лише підтримує фізичну форму, а й зміцнює командний дух, відповіальність і згуртованість. Такі заходи об'єднують молодь навколо спільніх цінностей, допомагають розвивати важливі знання й уміння, зміцнюють впевненість у собі. Завдяки цьому формується активна, відповіальна спільнота, готова діяти й підтримувати інших за будь-яких обставин.

Під час війни особливо гостро розумієш цінність людського життя й людської гідності. Цінності прав людини для мене – це те, що допомагає нам залишатися людьми, навіть коли навколо війна.

У час, коли світ тріщить по швах, молодь особливо гостро потребує щирості. Вона втомулася від порожніх обіцянок і голосних слів, вона шукає справжнє – простір, де можна бути собою, де є повага, де з тобою говорять не «як треба», а «по-людськи».

Одного разу моя вчителька сказала мені: «Хочеш змінити світ – почни з себе». Тоді це звучало просто, цілком буденно. Але саме з цієї фрази все й почалося. І з того моменту я перестав чекати, що хтось зробить перший крок, і роблю його сам.

ЄВГЕНІЯ КРИВОШЕЄНКО

Членкиня правління громадської організації «Сумська молодіжна організація «Ліцей»»

IEVGENIIA KRYVOSHEIENKO

Member of the board of the civil society organisation "Sumy Youth Organisation "Litsei" ("Lyceum")

WHO LEADS US OUT OF DARKNESS...

2005. Sumy. I study in the 9th grade and conduct tours in the school museum. Our history teacher invites to join an excursion project. But not me, because I am not the top student. I take a chance and ask if I can join. She agrees. And that is the beginning of my inner change. After school, I became a guide for the international travelling exhibition "Anne Frank. History Lesson". For the first time, I heard the words "tolerance" and "human rights", learned about the Holocaust, and read Anne Frank's diary. A year later, I came to Amsterdam as part of a group of tour guides from Ukraine. I visited Anne Frank's house. I read her diary.

2008. My first job at the camp. I am a trainer. It is an unusual new but inspiring role. I ask to add tolerance training to the programme. They accept it, and I excitedly tell the young people of the Sumy oblast that we are all equal, despite everything.

In 2010, and for another ten years, I volunteer at a local youth centre, conduct training sessions, work in camps and with foreign students in university dormitories. It was an extraordinary experience, diving so deeply into understanding other people that I could see almost the entire cultural iceberg. There I find the Compass manual and learn a little about the Council of Europe. But I still don't really understand what is going on.

ХТО НАС ВИВОДИТЬ ІЗ ПІТЬМИ...

2005 рік. Суми. Я навчаюсь у 9 класі і проводжу екскурсії в шкільному музеї. Вчителька історії запрошує доєднатися до якогось екскурсійного проекту. Але не мене, бо я не відмінниця. Я наважуюсь і запитую, чи можу долучитись. Отримую згоду. І це початок моїх внутрішніх змін. Після навчання я стала екскурсоводкою міжнародної пересувної виставки «Анна Франк. Урок історії». Вперше почула слова «толерантність» і «права людини», дізналась про Голокост, прочитала щоденник Анни Франк. Ще через рік я в Амстердамі у складі групи екскурсоводів з України. Відвідала будинок Анни Франк. Перечитала її щоденник.

2008 рік. Перша робота в таборі. Я тренерка. Це незвично нова, але надихаюча роль. Прошу додати в програму тренінг з толерантності. Це приймають, і я з натхненням розповідаю молоді Сумської області, що всі ми рівні, незважаючи на нашо.

2010 рік і ще протягом десяти років волонтерю в місцевому молодіжному центрі, проводжу тренінги, працюю в таборах і з іноземними студентами в гуртожитках університету. Надзвичайний досвід і пірнання на таку глибину пізнання інших людей, що бачу майже весь айсберг культури. Знайомлюсь з посібником «Компас» і трошки з Радою Європи. Але ще толком не розумію, що відбувається.

2023. After returning from Germany, I try to get back into training and community activities. By chance, I come across an advertisement for a national training course on human rights education. I register and pass the selection process. During the training, I hear a lot about the Council of Europe. I realise that this is what I have been looking for, a place where my beliefs are shared and supported, where I can learn and develop my values and principles.

2025. I realise why I have started attending so many different courses and training sessions. My aggression and hatred towards the daily destruction and losses in my country are breaking my identity as a peacemaker who has always promoted equality, freedom of choice and diversity. The Council of Europe supports me and helps me take care of my identity.

During the full-scale invasion, we in the Sumy Youth Organisation "Lyceum" created a board game club based at the Congress Centre of Sumy State University. It is important for the young people to have a safe space where they can gather, drink tea and play board games. That space became a powerhouse both for us and for the youth. But on 13 April, everything changed. It was Palm Sunday, and I was at home doing an online course on dialogue and facilitation. I heard two loud explosions. From social media, I learned that the university had been hit. The Congress was badly damaged, and although our space survived, we had to look for a new location. In June, we moved and created the Antidakh (AntiRoof) Youth Centre on the basis of our NGO. The board game club is still operating. The youth also initiated a film club. Our main achievement was receiving a grant for institutional development. We have employed young people at the youth centre. We try to support other organisations and provide space in our basement for their events.

If you ask me what is essential for achieving positive change in youth work in wartime, my answer is simple: it is the people you work with and for, as well as the values of equality and dignity. As Ukrainian poet and songwriter Yurii Rybchynskyi wrote: "Who brings us out of darkness... who makes us all human beings — Freedom."

2023 рік. Після повернення з Німеччини намагаюсь повернути себе в тренерство і громадську діяльність. Випадково натрапляю на оголошення про набір на національний тренінг з освіти з прав людини. Реєструюсь, проходжу. На тренінгу багато чую про Раду Європи. Усвідомлюю: це те, що я шукала, це те місце, де поділяють і підтримують мої переконання, де я можу вчитись і розвивати свої цінності і принципи.

2025 рік. Усвідомила, чому так часто почала їздити на різні навчання і тренінги. Моя агресія і ненависть до щоденних руйнувань і втрат у моїй країні ламають мою ідентичність миробудівниці, яка завжди пропагувала рівність, право вибору й різноманіття. Рада Європи підтримує мене і допомагає піклуватись про цю мою ідентичність.

Під час повномасштабного вторгнення ми в ГО «Сумська молодіжна організація "Ліцей"» створили клуб настільних ігор на базі Конгрес-центру Сумського державного університету. Молодим людям важливо мати безпечний простір, де вони можуть зібратися, попити чаю і пограти в настільні ігри. Той простір став і для нас, і для молоді місцем сили. Та 13 квітня все змінило. Це була Вербна неділя, я була вдома на онлайновому навчанні з діалогу і фасилітації. Пролунало два сильних вибухи. Із соціальних мереж дізналась, що влучили в університет. Конгрес був дуже пошкоджений, і, хоч наш простір уцілів, ми мали шукати нове місце. У червні ми переїхали і на базі нашої ГО створили молодіжний центр «Антидах». Клуб настільних ігор і надалі функціонує. Також молодь ініціювала кіноклуб. Головним досягненням стало отримання гранту на інституційний розвиток. Ми працевлаштували молодих людей у молодіжний центр. Намагаємося підтримувати інші організації і надаємо місце в нашому підвалному приміщені для їхніх заходів.

Якщо ви запитаєте, без чого неможливо досягти позитивних змін у молодіжній роботі в умовах війни, то моя відповідь буде проста – це люди, з якими і для кого ви працюєте, і цінності рівності та гідності. Як писав український поет-пісняр Юрій Рибчинський: «Хто нас виводить із пітьми... хто робить нас усіх людьми – Свобода».

ІЛЛЯ ТОЧЕНІЙ

Заступник голови Координаційної ради з питань молодіжної політики при Старобільській РДА; член Луганської обласної молодіжної ради

ILLIA TOCHENYI

Deputy Head of the Co-ordinator Council on Youth Policy at the Starobilsk District State Administration; member of the Luhansk Regional Youth Council

FROM EAST TO WEST

My first experience of participating in student self-government in 2019 marked a new chapter in my life. Before that, I had been taking singing lessons with a teacher for five years and had a talent for it.

The rejection I experienced from my peers forged my inner strength and desire to achieve more. My father instilled in me the desire to learn, be myself, and stand up for my own opinions. But in December 2020, he passed away. The pain of losing a true and sincere friend changed me. That same year, I started coming to the D.R.U.Z.I. (Friends) youth space, a place where young, caring, creative people gathered, dreaming of changing the city of Kostiantynivka in Donetsk oblast for the better. Together, we took courses on writing initiatives and projects and creating media content, we made plans for the future.

No one expected the war to come as suddenly as it did in February 2022. Moving to Lviv had once been a dream, but now it had become a reality under terrible circumstances. I joined the NGO Ukraine SOS, advising people from affected areas on shelter, evacuation, food and medicine in Ukraine and abroad from our call centre. Blackouts, malnutrition, lack of sleep, politics — everything seemed insignificant; the main thing was to help those in need as quickly as possible. As time passed, people began to adapt, and in September, there were fewer requests for help from civilians.

ЗІ СХОДУ НА ЗАХІД

Перший досвід участі в учнівському самоврядуванні в 2019 став новою сторінкою в моїй історії. До того я п'ять років займався вокалом з викладачкою й мав до цього хист.

Несприйняття мене як особистості однолітками викарбувало в мені внутрішній стержень і прагнення до більшого. Бажання навчатись, бути собою, відстоювати власну думку прищепив мені батько. Але в грудні 2020 його не стало. Біль втрати справжнього та щирого друга змінив мене. У тому ж році я почав приходити до молодіжного простору «D.R.U.Z.I.», де збиралася молодь, небайдужа, творча, креативна, яка мріяла змінити на краще місто Костянтинівка на Донеччині. Ми разом пройшли навчання з написання ініціатив, проектів і створення медійного контенту, будували плани на майбутнє.

Ніхто не очікував війни такою хвилею, як у лютому 2022 року. Переїзд до Львова колись був мрією, але тепер став реальністю в жахливих умовах. Я долучився до громадської організації «Україна СОС», консультував з нашого кол-центру людей з небезпечних територій щодо прихистку, евакуації, їжі та ліків в Україні і за кордоном. Блекаути, недоїдання, відсутність сну, політика — усе здавалось несуттєвим, важливо було якнайшвидше допомогти тим, хто цього потребував. З часом люди почали адаптуватись, у вересні запитів на допомогу від цивільних стало менше.

In November the same year, I was invited to join the Ukrainian Association of Youth Councils, a non-governmental organisation, as Head of HR. I was scared, but I did it anyway. We recruited about 50 people to the organisation and organised various events. Everything was moving at a frantic pace that I had never experienced before.

By the spring of 2023, I was exhausted. My doctor told me that I might be suffering from pre-depression. A sense of loneliness and inner anxiety consumed me for a month.

Thoughts such as "Why am I doing this and why is it so difficult?" gave me a new sense of purpose.

In the summer, I made a new leap forward: volunteering with the organisation "Building Ukraine Together" in the city of Chortkiv in the Ternopil oblast and co-operation with the Ukrainian Leadership Academy pulled me out of remote work into reality. Meeting young people, talking about how to make the country better, running my first offline training sessions, and working with teens at camp really rehabilitated me. I saw people outside my bubble who know what our country needs today.

During these years, I continued to be interested in journalism. In 2023, I moved to Poltava and combined my studies at the university with activism.

2024 was a new step for me in working with new partners in the youth sector. Training from the Council of Europe's Youth for Democracy in Ukraine: Phase III project gave me the opportunity to try my hand at being a trainer alongside a team of experts.

Moving again, this time to Dnipro, has been my best experience in recent years. I was invited to join the project team of the organisation "Zakhody" (Events) as a coordinator for youth councils in the Dnipropetrovsk and Donetsk oblasts, with the support of the United Nations Children's Fund (UNICEF). At 21, I never dreamed of such an opportunity. We held meetings with the authorities and the public to increase the influence of young people on decision-making in these oblasts.

Today, this story is about the birth of self-belief. Even the impossible is possible. May your heart find happiness in your work with the youth, wherever you are.

У листопаді того ж року мене запросили до громадської організації «Українська асоціація молодіжних рад» на посаду керівника HR-напряму. Очі боялись, але руки робили. Ми залучили до організації близько 50 людей, організовували різні події. Усе неслось шаленими темпами, з якими я ще ніколи не стикався.

Навесні 2023-го я був виснажений. Мій лікар повідомив, що це можлива переддепресія. Відчуття самотності та внутрішньої тривоги поглинуло мене на місяць.

Нового сенсу надали думки: «Для чого я це роблю і чому це так складно?»

Влітку – новий ривок: волонтерство з організацією «Будуємо Україну Разом» у місті Чортків на Тернопільщині та співпраця з Українською академією лідерства вирвали мене з дистанційної роботи в реальність. Зустрічі з молодими людьми, діалоги про покращення країни, проведення перших тренінгів онлайн, робота з підлітками в таборі реабілітували мене. Я побачив людей не із бульбашки, які знають, що потрібно нашій країні сьогодні.

Протягом цих років я продовжував цікавитись журналістикою, у 2023 році переїхав до Полтави та поєднував навчання в університеті з активізмом.

2024 рік став для мене новим кроком у роботі з новими партнерами в молодіжній сфері. Тренінг від Проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза III» подарував можливість спробувати себе в ролі тренера разом з командою експерток.

Новий переїзд, цього разу до Дніпра, – це найкращий мій досвід за останні роки. Мене запросили до команди проєкту організації «Заходи» в ролі координатора напряму роботи з молодіжними радами в Дніпропетровській і Донецькій областях за підтримки Дитячого фонду ООН (UNICEF). У 21 рік яй не мріяв про таку можливість. Ми проводили зустрічі з владою та громадськістю для збільшення впливу молоді на ухвалення рішень у цих областях.

Сьогодні ця історія – про початок віри в себе. Навіть неможливе – реальне. Хай ваше серце знайде щастя у вашій роботі з молоддю, де б ви не були.

КАРОЛІНА ШМАЛЬКО

Членкиня правління громадської організації «Європейська демократична молодіжна мережа України» – EDYN Ukraine, проектна асистентка Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції

KAROLINA SHMALKO

Member of the board of the civil society organisation European Democratic Youth Network Ukraine (EDYN Ukraine), project assistant at the Anti-Corruption Research and Education Centre

FORTUNE FAVOURS THE BRAVE: WHEN CHALLENGES BECOME OPPORTUNITIES

For me, learning about human rights and the rule of law started with textbooks and university lectures in Dnipro city, where I studied law. The theory was complicated and dry, something you could only memorise, pass an exam on, and then forget.

Everything changed when, in July 2023, I attended a training course on “Trauma-informed youth work” and saw young people whose stories were full of loss — of family, home, and a sense of security. I realised that what I had studied just a couple of years ago now had to come to life in my actions. That was when I first truly felt that human rights are not just about letters on paper, but about the ability to stand by someone when they are hurting, about choosing not to remain silent when injustice is happening around us. These values became the compass that guides me in my work, in my relationships, in every decision I make.

In June 2024, I joined EDYN Ukraine as a board member. The Ukrainian chapter was just starting to emerge: the team had been formed, we had received a grant and had begun to develop a network in Ukraine, we were full of energy and hope. But in January 2025, a crisis hit us: most organisations lost their funding from USAID. The international network was confused, not knowing how to proceed. We were faced with a choice — to stop or to find our own way. Then I realised that the future of a network of 150+ young people depended on leadership, responsibility and belief

СМІЛИВІ ЗАВЖДИ МАЮТЬ ЩАСТЯ: КОЛИ ВІКЛИКИ СТАЮТЬ МОЖЛИВОСТЯМИ

Цінності прав людини й верховенства права для мене починалися з підручників і університетських лекцій у м. Дніпро, де я здобувала фах юриста. Теорія була громіздкою й сухою – її можна було лише зазубрити, скласти іспит і забути.

Усе змінилося, коли в липні 2023 року я потрапила на тренінг «Молодіжна робота, інформована про травму» і побачила молодих людей, чиї історії були сповнені втрат – рідних, дому, відчуття безпеки. Я усвідомила: те, що я вивчала лише пару років тому, тепер мало ожити в моїх діях. Тоді я вперше по-справжньому відчула, що права людини – це не лише про букви на папері, це про здатність бути поруч, коли болить, про вибір не мовчати, коли поруч несправедливість. Ці цінності стали компасом, який веде мене в роботі, у стосунках, у кожному рішенні.

У червні 2024 року я приєдналася до EDYN Ukraine як членкиня правління. Український осередок тільки-но почав оживати: команда була сформована, ми отримали грант і почали розвивати мережу в Україні, сповнені енергії і надії. Але в січні 2025-го на нас обрушилася криза: більшість організацій втратила фінансування від USAID. Міжнародна мережа була розгублена, не знаючи, як працювати далі. Ми опинилися перед вибором – зупинятися чи шукати власний шлях. Тоді я зрозуміла, що саме від лідерства, відповідальності й віри в те,

in what we were doing. The support of friends, colleagues and representatives of authorities at various levels gave me confidence and allowed me to move forward. My role in the transformation of EDYN Ukraine was complex: I was responsible for the inclusiveness and transparency of all processes, launched the Internship Programme at EDYN Ukraine and the Ukrainian Youth Foundation, and, together with a colleague, attracted funding for organisational development and implemented projects. I coordinated the working group on fundamental changes to the Statute and on preparing the signing of an agreement with EDYN's head office in Bratislava to ensure the holding of elections and the further autonomous operation of the network.

In October 2024, I joined ACREC (Anti-Corruption Research and Education Centre) as a project assistant, where we are implementing the Master's programme "Anti-Corruption Studios" in collaboration with NaUKMA (National University of Kyiv Mohyla Academy). We plan to inform the youth about the principles of integrity and anti-corruption practices, as well as develop new educational programmes for the youth. The rallies against Bill No. 12414 showed that youth are not indifferent. I am convinced that if we want to build a successful country for future generations, we need to make preventing and fighting corruption a mainstream thing among the youth today!

What is essential to achieve positive changes in youth work in times of war? Leadership and willingness to take responsibility, faith in the youth and their incredible potential, flexibility and ability to find new ways forward even in the most difficult circumstances. As Nelson Mandela said, "The true courage is the willingness to act in spite of fear." It is important to be passionate about what you do, to love what you do, to see the real stories, dreams and aspirations of young people behind every project. These combined forces — faith, energy, humanity, bold risk-taking and responsibility — inspire the youth to take action, express themselves, participate actively in community life and shape a generation that is already capable of changing the country for the better.

що ти робиш, залежить подальша доля мережі зі 150+ молодих людей. Підтримка друзів, колег і представників органів влади різних рівнів додала впевненості й дозволила йти вперед. Моя роль у процесі трансформації EDYN Ukraine була комплексною: я відповідала за включеність і прозорість усіх процесів, запускала Програму стажування в EDYN Ukraine та Українському молодіжному фонду, разом із колегою залучили фінансування на організаційний розвиток, реалізовували проекти. Я координувала робочу групу з кардинальних змін до Статуту й підготовки підписання договору з головним офісом EDYN у Братиславі, щоб забезпечити проведення виборів і подальшу автономну роботу мережі.

У жовтні 2024 року я приєдналася як проєктна асистентка до ACREC (Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні), де ми впроваджуємо магістерську програму «Антикорупційні студії» спільно з НаУКМА (Національний університет «Києво-Могилянська академія»). Ми плануємо інформувати молодь про принципи добroчесності й антикорупційні практики, розробляти нові освітні програми для молоді. Мітинги проти законопроекту № 12414 показали, що молодь не байдужа. Я переконана: якщо ми хочемо побудувати успішну країну для нащадків, запобігання та протидія корупції мають стати мейнстрімом серед молоді вже сьогодні!

Без чого неможливо досягти позитивних змін у молодіжній роботі в умовах війни? Без лідерства і готовності брати відповідальність, без віри в молодь і її неймовірний потенціал, без гнучкості та здатності знаходити нові шляхи навіть у найскладніших обставинах. Як казав Нельсон Мандела, «схильність до дії всупереч страху – це справжня сміливість». Важливо горіти своєю справою, любити те, що робиш, бачити за кожним проєктом реальні історії, мрії і прагнення молодих людей. Саме ця поєднана сила – віра, енергія, людяність, сміливий ризик і відповідальність – дозволяє надихати молодь діяти, проявляти себе, брати активну участь у житті громади й формувати покоління, яке вже сьогодні здатне змінювати країну на краще.

КАТЕРИНА БЕЖИНАР

Молодіжна працівниця, тренерка громадської організації «Кременчуцький інформаційно-просвітницький центр «Європейський клуб»

KATERYNA BEZHYNAR

Youth worker, trainer at the Kremenchuk informative-elucidative centre "European Club"

FROM CROWD TO COMMUNITY

The room was crowded. The guy I came with was the only person I knew, but he immediately went to join his friends at the back of the room. I was frozen at the entrance, my heart pounding wildly. Then my legs carried me away from that place. Did I imagine then, in 2018, that not only would I become a youth worker at the Kremenchuk Youth Centre "Space of Ideas", which I was not ready to enter, but that I would also present my work in Luxembourg?

Having overcome my fear, I joined in the activities. At the centre, I could express myself freely as no one interrupted or judged me. The staff were open to ideas and suggested organising events together. I could be myself. I gradually began to understand that it was not just a pleasant atmosphere, but living values: respect for everyone's opinion and acceptance of diversity. Since then, I have been immersed in the values of the Council of Europe.

My work at the centre began in 2022 with the organisation of creative events, and now I support international partnerships and work closely with the Council of Europe office in Ukraine. As part of the Erasmus+ youth exchanges, I accompany groups abroad, where for at least a week or two, young people have the opportunity to relax, tell their peers about their daily lives with air raid sirens and heavy shelling, chat and dream about their future lives in Ukraine after the war. I know from my own experience how much this can change a person.

ВІД НАТОВПУ ДО СПІЛЬНОТИ

У приміщені був натовп. Хлопець, з яким я прийшла, був єдиною знайомою людиною, та він одразу пішов до друзів вглиб кімнати. Я заклякла біля входу, серце скажено калатало. Потім ноги самі понесли мене подалі від того місця. Чи уявляла я тоді, у 2018 році, що не лише стану молодіжною працівницею Кременчуцького молодіжного центру «Простір ідей», у який не була готова зйти, а й представлятиму свою роботу в Люксембурзі?

Опанувавши страх, я долучилась до заходів. У центрі можна було вільно висловлюватись – ніхто не перебивав, не засуджував. Працівники були відкриті до ідей, пропонували організовувати заходи разом. Можна було бути собою. Я поступово почала розуміти, що це не просто приємна атмосфера, а живі цінності: повага до думки кожного, прийняття різноманітності. Відтоді я почала занурюватися в бульбашку цінностей Ради Європи.

Моя робота в центрі почалась у 2022 році з організації творчих заходів, а зараз я підтримую міжнародні партнерства й тісно співпрацюю з офісом Ради Європи в Україні. У рамках молодіжних обмінів Erasmus+ я супроводжує групи за кордон, де хоча б тиждень-два молодь має змогу видихнути, розповісти одноліткам про її будні з повітряними тривогами й масованими обстрілами, поспілкуватись і помріяти про подальше життя у своїй країні після війни. Я на власному досвіді знаю, наскільки це може змінити людину.

One of the participants shared his thoughts after returning: "During these two weeks, I spoke English to my heart's content, became a facilitator for the first time, looked inside myself, discovered new emotions, motivated people, was the leader of mini-teams, explained the current situation in Ukraine to foreign youth..."

The room was full of people — colleagues from different countries, officials, photographers. My heart was pounding again, just like in 2018. But this time, I didn't run away. My hand was sweaty, but I continued to confidently shake the hand of Henri, Grand Duke of Luxembourg. I was part of the Ukrainian delegation at the Council of Europe's Youth Centres Quality Label platform, and we had the honour of talking about youth work in the context of a full-scale invasion. For the second time.

After my first platform, I thought: "You have to try everything in life." And I started organising a study visit to the Lisbon Youth Centre (Portugal). One of the participants shared: "This visit didn't give me many answers, but it did raise questions and provide insights that I will probably be thinking about for several more weeks."

My work creates opportunities for young people and youth workers to feel part of a larger community. When somebody who faces violations of their rights on an almost daily basis finds themselves at an international event and realises that their experience is important to the whole world, it changes them forever.

When accompanying the youth, preparing trips for colleagues or attending official events, I clearly understand that I have to be different, but still myself. Then the participants of any event will be able to feel safe, open up and get the most out of it.

Also, you need to go where you are scared to go, and there will definitely be those who will follow you.

Today, when I look back on my journey since 2018, I realise that that failed escape actually became an unexpected new beginning in my life, and the values of the Council of Europe became a compass that helps me and the people I work with not to lose our way, even when it seems that the world has gone mad.

Один з учасників після повернення поділився: «За ці два тижні я наговорився англійською досхочу, вперше став фасилітатором, зазирнув усередину себе, відкрив нові емоції, мотивував людей, був тимлідером мінікоманд, роз'яснював поточну ситуацію в Україні для іноземної молоді...»

У приміщені було повно людей – колеги з різних країн, офіційні особи, фотографи. Серце знову калатало, як тоді, у 2018. Але цього разу я не втекла. Моя рука спітніла, але продовжувала впевнено стискати руку Великого герцога Люксембурзького Анрі. Я була у складі української делегації на платформі молодіжних центрів із знаком якості Ради Європи, і нам випала честь розповісти про молодіжну роботу в умовах повномасштабного вторгнення. Вдруге.

Ще після першої моєї платформи я подумала: «У житті потрібно спробувати все». І взялася за організацію навчального візиту до молодіжного центру у Лісабоні (Португалія). Одна з учасниць поїздки поділилася: «Цей візит дав мені не так багато відповідей, як поставив запитання і закинув інсайти, над якими буду роздумувати, напевно, ще кілька тижнів».

Моя робота створює можливості для молодих людей і молодіжних працівників відчути себе частиною більшої спільноти. Коли людина, яка чи не щодня стикається з порушенням її прав, опиняється на міжнародному заході й розуміє, що її досвід важливий для всього світу, – це змінює назавжди.

Супроводжуючи молодь, готуючи поїздку для колег чи відвідуючи офіційні заходи, чітко розумію, що маю бути різною, але все-таки собою. Тоді учасник будь-якого заходу зможе відчути безпеку, відкритися й отримати максимальну користь.

А ще потрібно йти туди, куди страшно, і обов'язково знайдуться ті, хто піде за тобою.

Сьогодні, коли я дивлюсь на свій шлях з 2018 року, розумію: та невдала втеча насправді стала неочікуваним початком у моєму житті, а цінності Ради Європи – компасом, який допомагає мені й людям, з якими я працюю, не загубитись навіть тоді, коли здається, що світ збожеволів.

КОСТАНТИН МУСЕНКО

Голова громадської організації «Терне берша»
(Молоді роки)

KOSTIANTYN MUSENKO

Head of the CSO "Terne Bersha" («Youth»)

HOW IT ALL BEGAN

In March 2024, the CSO "Terne Bersha" («Youth») launched a project to establish a youth council attached to the Pantaivka settlement council.

We conducted a broad information campaign for all schoolchildren in the community. We taught the youth leadership skills. As a result, 19 representatives of the youth from across the community joined the youth council. Three of them are young people from the Roma community.

Our team provided mentoring support throughout the process, from the information campaign to the first meeting of the Youth Council on 7 May 2024.

With financial support from the European Youth Foundation, we have significantly strengthened the Youth Council; introduced a training course on organisational development for the Youth Council team; held workshops to help combat stereotypes about Roma community. With our assistance, the Youth Council team implemented three initiatives in the village of Pantaivka and the villages of Dykivka and Yasynuvatka.

ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЬ

У березні 2024 року громадська організація «Терне берша» (Молоді роки) розпочала проект, щоб створити молодіжну раду при Пантаївській селищній раді.

Ми провели широку інформаційну кампанію для всіх школярів громади. Навчили лідерства молодь. Як наслідок, до складу молодіжної ради ввійшли 19 представників і представниць молоді з усієї громади. Троє з них – молоді люди ромської національної спільноти.

Наша команда здійснювала менторський супровід усього процесу – від інформаційної кампанії до проведення першого засідання Молодіжної ради 7 травня 2024 року.

За фінансової підтримки Європейського молодіжного фонду ми значно посилили молодіжну раду; запровадили навчальний курс з організаційного розвитку для команди Молодіжної ради; провели майстерні й воркшопи, які допомогли побороти стереотипи щодо ромів. За нашого сприяння команда Молодіжної ради реалізувала три ініціативи в селищі Пантаївка та селах Диківка і Ясинуватка.

Two new youth spaces for youth development and leisure

In the villages of Yasynuvatka and Dykivka, members of the Youth Council created youth spaces at schools. These are places for leisure, communication and youth development.

What can you find there? Board games — logic, strategy and entertainment. Recreation area for comfortable communication and exchange of ideas.

These spaces promote the active involvement of the youth in community life, create opportunities for the implementation of youth projects, initiatives and self-realisation.

Safety audit. Safety flickers

The Pantaivka Community Youth Council conducted a safety audit of the village of Pantaivka. The most dangerous pedestrian crossing was equipped with figures of schoolchildren to attract the attention of drivers and prevent accidents. All children in the community's educational institutions were provided with reflective flickers. 589 children are now safe! This initiative was an advocacy campaign, thanks to which, within six months, speed cameras were installed next to a dangerous crossing, significantly reducing the risk of accidents.

At the end of the project, we held a round table with representatives of the Pantaivka settlement council, the NGO "Terne Bersha" («Youth») and the Youth Council of the Pantaivka settlement council, where we presented the final results and indicators achieved by the Youth Council thanks to the support of the "Terne Bersha" ("Youth") project.

Два нові молодіжні простори для розвитку та дозвілля молоді

У селах Ясинуватка та Диківка члени молодіжної ради створили молодіжні простори при школах. Це місця для дозвілля, спілкування та розвитку молоді.

Що там є? Настільні ігри — логічні, стратегічні та розважальні. Зона відпочинку, комфортного спілкування та обміну ідеями.

Ці простори сприяють активному залученню молоді до життя громади, створюють можливості для реалізації молодіжних проектів та ініціатив і самореалізації.

Аудит безпеки. Флікери безпеки

Молодіжна рада Пантаївської громади провела аудит безпеки селища Пантаївка. На найнебезпечнішому пішохідному переході встановили фігури школярів-пішоходів для привернення уваги водіїв і попередження ДТП. Забезпечені світловідбивними флікераами всіх дітей закладів освіти громади. У безпеці 589 дітей! Ця ініціатива була адвокаційною кампанією, завдяки якій за пів року поряд з небезпечним переходом було встановлено камери фіксації швидкості автотранспорту, що значно зничило ймовірність ДТП.

За підсумками проєкту ми провели круглий стіл з представниками керівництва Пантаївської селищної ради, громадської організації «Терне берш» та Молодіжної ради при Пантаївській селищній раді, де представили фінальні результати та показники, яких змогла досягти Молодіжна рада завдяки підтримці проєкту «Терне берш» (Молоді роки).

МАРИНА СТАШИНА – НЕЙМЕТ

Провідна фахівчиня Центру інновацій та розвитку, Державний заклад вищої освіти «Ужгородський національний університет»

MARYNA STASHYNA-NEIMET

Leading Specialist at the Centre for Innovation and Development, Uzhhorod National University

CHANGING REALITY, NOT SAVING THE WORLD

My introduction to the values and approaches of the Council of Europe began in August 2021. At that time, my colleague advised me to take part in a training seminar on combating discrimination against the youth. I decided not to set any barriers for myself, as my thirst for knowledge outweighed my laziness. The four days flew by in an instant. Presentations, discussions, lots of ideas. "Dignityland!" game was the star of the show. It's really about important values that we often forget about.

Then came 2022 and the attempt to adapt to the realities of a full-scale invasion. Daily activities were physically and emotionally exhausting, as I had to help my relatives who had escaped the occupation and find work. My desire to save the world through volunteering remained strong. Every day, it became more difficult to realise how little I could do. Training in working with the youth who have had traumatic experiences became a life-line and the beginning of a new stage in my professional life.

I realised that I was hardly able to save the whole world, but I could certainly help young people learn about the values of the Council of Europe. This is how the simulation game "Unity in Diversity" appeared, developed together with a colleague. We have incorporated situations into the game that demonstrate the

ЗМІНИТИ РЕАЛЬНІСТЬ, А НЕ ВРЯТУВАТИ СВІТ

Моє знайомство з цінностями й підходами Ради Європи почалося в серпні 2021 року. Тоді колежанка порадила взяти участь у навчальному семінарі з протидії дискримінації щодо молоді. Я не стала ставити собі бар'єри, адже жага до навчання переважала над лінощами. Чотири дні промайнули, наче мить. Презентації, обговорення, купа ідей. Родзинкою стала гра «Країна Гідності». Вона справді про важливі цінності, про які ми часто не замислюємося.

Далі був 2022 рік і намагання адаптуватися до реалій повномасштабного вторгнення. Щоденна зайнятість виснажувала фізично й емоційно, адже потрібно було допомагати рідним, які вийшли з окупації, працювати. Та й прагнення врятувати світ через волонтерство нікуди не поділося. З кожним днем ставало все важче від усвідомлення, наскільки мало я можу зробити. Навчання щодо роботи з молоддю, яка має травматичний досвід, стало рятівним колом і початком нового етапу моєї професійного життя.

Я зрозуміла, що врятувати весь світ навряд чи зможу, а от допомогти молодим людям дізнатися про цінності Ради Європи мені точно під силу. Так з'явилася симуляційна гра «Єдність у різноманітті», яку ми розробили разом з колегою. Ми заклали в процес три ситуації, що показують різноманіття

diversity of society and help to identify the barriers facing people with disabilities, representatives of national communities, or those in difficult life circumstances. This allows us not only to talk about values, but also to feel the need to create an inclusive, barrier-free environment. Barrier-free here is not just about ramps or Braille, but about attitude, recognising the dignity of each and every person, and including different experiences in our shared interactions.

My work with the youth during the war is about shared space. A space where we talk about human diversity, values, and meaning. I choose an accessible physical space and create opportunities for expressing opinions, explaining the new and unknown in simple terms, for example, that barrier-free environment concerns everyone and all areas of life. It is impossible to teach the youth without practice and discussion. And what is the point of that? Better to look for answers to the questions "What?", "Why?" and "What for?" together. Let's do it in a place where we can get in without any barriers. After such meaningful meetings and discussions, I see changes in what and how the youth talk about, as well as in the way they treat themselves. As a visually impaired person, I often hear offensive words and ridicule directed at me. The youth sometimes show open rejection at the first meeting. After an hour and a half of playing, I notice the first changes: a desire to communicate, a willingness to help, even the participants' expressions change.

Does this mean that I have achieved my goal? No! I am only laying the foundation for changing young people's attitudes towards human diversity. What next? Next, I pick up Compass and other manuals, adapt existing teaching programmes or develop new ones, such as my master class "Hear! Feel! See!", where we talk about the different senses through which people interact with the world. It's also about how people perceive and form attitudes towards others. It's important not to restrain yourself. Follow your heart. Learn, be inspired and create. This is the basis for the changes I strive for. I dream and act without barriers.

суспільства, допомагають виявляти бар'єри, з якими стикаються люди з інвалідністю, представники національних спільнот або ті, які перебувають у складних життєвих обставинах. Це дозволяє не лише говорити про цінності, а й відчути потребу у створенні інклюзивного, безбар'єрного середовища. Безбар'єрність тут – не тільки про пандуси чи шрифти Брайля, а про ставлення, визнання гідності кожного й кожної, включення різних досвідів у спільну взаємодію.

Моя робота з молоддю під час війни – це про спільний простір. Простір, у якому ми говоримо про людське різноманіття, цінності, сенси. Я обираю доступний фізичний простір і створюю можливості для висловлення думок, пояснюю простими словами нове й незвідане, наприклад, що безбар'єрність стосується кожного та кожної й усіх сфер життя. Навчати молодь без практики, без дискусій неможливо. Та й для чого це? Краще ми разом пошукаємо відповіді на запитання «Що?», «Чому?», «Для чого?» і зробимо це в приміщенні, куди можна потрапити без перешкод. Після таких змістовних зустрічей та обговорень я бачу зміни в тому, про що і як говорить молодь, і у ставленні до себе. Маючи інвалідність по зору, я нерідко чую на свою адресу образливі слова, глузування. Молодь на першій зустрічі часом демонструє відверте несприйняття. За півтори години гри відчуваю перші зміни: бажання спілкуватися, готовність допомагати, навіть вислови учасників та учасниць змінюються.

Чи означає це, що я досягла мети? Ні! Я лише формую основу для зміни ставлення молодих людей до людського різноманіття. Що далі? А далі я беру до рук «Компас», інші посібники, адаптую наявні чи розробляю нові навчальні програми, наприклад, мій майстер-клас «Почуй! Відчуй! Побач!», у якому ми говоримо про різні органи чуття, через які людина контактує зі світом. Це також про сприйняття людей, формування ставлення до інших. Важливо не стримувати себе. Діяти за покликом серця. Навчатися, надихатися і творити. Саме це основа для змін, яких я прагну. Мрію і дію без бар'єрів.

МИКИТА ГОРБАТЕНКО

Голова молодіжної ради при Кремінській міській військовій адміністрації

MYKYTA HORBATENKO

Head of the Youth Council at the Kreminna City Military Administration

THE WAR ROBBED ME OF MY HOME, BUT NOT MY FAITH IN THE POWER OF YOUTH

My introduction to the Council of Europe's approaches began in 2020, when, at the age of fifteen, I first joined programmes on non-formal education and human rights.

In 2021, I received a gift — five publications from the Council of Europe, including Compass. That's when I realised that the "youth for youth" approach is not just a slogan, but a tool for community recovery. Today, these values have become the basis of my activities as the head of the youth council at the Kreminna City Military Administration in the Luhansk oblast, because they teach involvement, dialogue, equality and activism.

With the start of full-scale war, the role of the youth has grown. In Kreminna, young people, often under the age of 18, helped the military and displaced persons and conducted training in first aid.

In April 2022, I left Kreminna, losing my home and connection to the community. Under such circumstances, human rights cease to be a declaration but become a daily guide.

Working with the youth who have experienced displacement, I see not statistics but living stories: fear, fatigue, and at the same time, hope. The most important thing for these young people is to feel their own dignity and have the right to be heard, even if they are confused and surrounded by temporality and loss.

In 2023, with the support of the authorities, I initiated the practice of "Kreminna Youth!" as

ВІЙНА ЗАБРАЛА ДІМ, АЛЕ НЕ ВІРУ В СИЛУ МОЛОДІ

Моє знайомство з підходами Ради Європи почалося у 2020 році, коли я, п'ятнадцятирічний, вперше долучився до програм із неформальної освіти та прав людини.

У 2021 році я отримав подарунок — п'ять видань Ради Європи, серед яких «Компас». Тоді я зрозумів: підхід «молодь для молоді» — це не лозунг, а інструмент відновлення громад. Сьогодні ці цінності стали основою моєї діяльності як голови молодіжної ради при Кремінській міській військовій адміністрації Луганської області, адже вони вчать співчасті, діалогу, рівності й активності.

З початком повномасштабної війни роль молоді зросла. У Кремінній небайдужі молоді люди, яким часто не було й 18-ти, допомагали військовим, переселенцям, проводили тренінги з домедичної допомоги.

У квітні 2022-го я залишив Кремінну, втративши дім і зв'язок із громадою. У таких умовах права людини перестають бути декларацією — вони стають щоденним дороговказом.

Працюючи з молоддю, яка пережила переселення, я бачу не статистику, а живі історії: страх, втому і водночас — надію. Найважливіше для цих молодих людей — відчувати власну гідність і мати право бути почутими, навіть якщо вони розгубилися й навколо тимчасовість і втрати.

У 2023 році я за підтримки влади ініціював практику «Кремінна молодіжна!» як нову

a new model of participation for displaced youth. Since January 2024, the Youth Council at the Kreminna Administration has reached over 12,000 people, almost 3,000 of whom became project participants. We held 13 events on youth policy, leadership, volunteering, and ecology, launched internships at the MBA, submitted proposals to three local programmes, studied the needs of 428 young people, and took them into account in the Council's work plan.

And this is only a part of our activities. For many, "Kreminna Youth!" has become a point of return to life and self-development. Our initiatives provide the youth with the opportunity to acquire skills, find friends, teammates, and feel needed. One young woman started her own floristry business after attending an entrepreneurship training course, while another found employment at a cultural centre. Displaced young people are no longer "strangers"; they are equal participants. Mutual support reduces isolation and restores faith in the future.

Today, I represent the youth in the Luhansk Regional Youth Council and the Youth Council at the Ministry of Economy. For me, this story is not about figures, but about trust, action despite the loss of home, and the solidarity that keeps us together.

I am convinced that the youth are the present, not the future. The main proof of this is the eyes that shine as they realise: "I can do it! I make a difference!"

In my opinion, real change in youth work is only possible when there is trust, participation, resilience, and a circle of like-minded people.

In 2022, after the occupation of Kreminna, I re-established contact with the youth through phone calls, online meetings, and small offline initiatives, and that very trust made it possible to work together again.

Equally important is participation: the youth must be co-creators of decisions.

Third is resilience, which allows us to continue working in any conditions, even during war.

And finally, a team of like-minded people, because only together can even the most complex ideas be realised.

Changes remain on paper without these four elements. But when they are real, youth work turns into real progress.

модель участі переміщеної молоді. З січня 2024 року Молодіжна рада при Кремінській адміністрації охопила понад 12 тисяч людей, з яких майже 3 тисячі стали учасниками проектів. Ми провели 13 заходів на теми молодіжної політики, лідерства, волонтерства, екології, започаткували стажування в MBA, подали пропозиції до трьох місцевих програм, вивчили потреби 428 молодих людей і врахували їх у плані роботи Ради.

І це лише частинка нашої діяльності. «Кремінна молодіжна!» для багатьох стала точкою повернення до життя й саморозвитку. Наші ініціативи допомагають молоді здобути навички, знайти друзів і команду, відчути себе потрібними. Одна дівчина після тренінгу з підприємництва відкрила власну флористичну справу, інша – працевлаштувалася до будинку культури. Переміщені молоді люди більше не «чужі», вони рівноправні учасники. Взаємопідтримка зменшує ізоляцію й повертає віру в майбутнє.

Сьогодні я представляю молодь у Луганській обласній молодіжній раді та молодіжній раді при Мінекономіки. Для мене ця історія не про цифри, а про довіру, дію попри втрату дому, згуртованість, яка тримає.

Я переконаний: молодь – не майбутнє, а теперішнє. І головне підтвердження цього – очі, що світяться від усвідомлення: «Я можу! Я впливаю!»

На мою думку, справжні зміни в молодіжній роботі можливі лише тоді, коли є довіра, участь, стійкість і коло однодумців.

У 2022 році, після окупації Кремінної, я відновлював контакти з молоддю через дзвінки, онлайн-зустрічі, маленькі офлайн-ініціативи – і саме ця довіра дала змогу знову діяти разом.

Не менш важлива участь: молодь має бути співтворцем рішень.

Третє – стійкість, вона дозволяє продовжувати працювати в будь-яких умовах, навіть під час війни.

І нарешті – команда однодумців, бо тільки разом можна реалізувати навіть найскладніші ідеї.

Без цих чотирьох елементів зміни залишаються на папері. А коли вони є, молодіжна робота перетворюється на справжній рух уперед.

НАДІЯ ПАВЛИК

Членкиня Європейської дослідницької команди у сфері молоді (PEYR), дослідниця проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні»

NADIIA PAVLYK

Member of the Pool of European Youth Researchers (PEYR), Researcher for the Council of Europe's "Youth for Democracy in Ukraine" project

NAMES AND THEIR PEOPLE

“Just hugging you” — full text of the letter dated 5 April 2022

The shops in my city, Zhytomyr, were either closed or empty. I was also empty, motionless, and worried about medicine for my sick mother and food for the animals I was caring for. On 8 March, 2022, volunteer Tamara brought me two miraculously found packages of food — for dogs and cats. And on top of that, she gave me the most unusual gift I had ever received for 8 March — fresh, fragrant bread from the bakery. On 5 April, 2022, youth worker Olena sent me the most touching, intimate, and at the same time shortest letter of my life: “Just hugging you.”

Time stopped in March 2022. The web of my people became thin and shivered tensely — I didn't know what had happened to those under occupation; I had almost no contact with those who were forced to move around the country and beyond. It was that precarious moment of realising that recognising human rights is not the same as protecting them. I followed volunteers and military personnel on social media but had no strength, will or understanding of what to do next.

My close friends, almost like family, called me — Oleksandr, Tetiana, Viktoriia — asking me to move and protect myself. I received messages

ІМЕНА ТА ЇХНІ ЛЮДИ

«Просто обіймаю» — повний зміст листа від 5 квітня 2022 року

Магазини в моєму місті – Житомирі – стояли або зачинені, або порожні. Я також була порожньою, нерухомою і переживала за ліки для хворої мами та їжу для тварин, якими опікувалася. 8 березня 2022 року волонтерка Тамара привезла мені знайдені дивом два пакунки з кормом – для собак і котів. І на додачу – найнезвичніший для мене подарунок до 8 Березня – свіжу запашну хлібину з пекарні. А 5 квітня 2022 року молодіжна працівниця Олена надіслала мені найщемкіший, найємніший і водночас найкоротший у моєму житті лист: «Просто обіймаю».

Час зупинився в березні 2022 року. Павутинка моїх людей витончилася й напружені тремтіла – я не знала, що з тими, хто в окупації; я майже не мала зв'язку з тими, хто весь час вимушено переміщалися по країні та за її межами. Це був той хиткий момент усвідомлення, що визнання прав людини не totожне їх захисту. Я слідкувала в мережах за волонтерами й військовими – і не мала сил, волі чи розуміння, що далі.

Мені телефонували близькі, майже «родинні» люди – Олександр, Тетяна, Вікторія, прохаючи рухатися й захищатися. Мені писали далекі

from distant “foreign” people whom I had met at Council of Europe events in the pre-war era — Rita and Gundega — offering me their hospitality and any support they could provide. I didn’t have the emotional, intellectual, or physical resources to accept help.

Then Olena, the leader of our youth movement, who also has a family, a huge circle of responsibilities, and an even wider circle of contacts, called me. She asked me in a very simple and matter-of-fact way: “How are you? I can help you here, here, and here. I don’t have the emotional strength to support you here, but I can help you financially.”

Her experience, calmness, and strength became a lifeline for me. And the fact that she called me, listened to me, and stayed strong. And I could return to researching youth work and youth policy in Ukraine again. Only this time, the focus and key phrase became “wartime”...

In April 2022, various institutions gradually began to return to work. Webinars on how to work in a crisis during a crisis were organised. Youth work was slowly shifting from a humanitarian focus to non-formal education. Projects were resuming. I was coming back to myself.

Youth work during wartime is about names and the People behind them. It is about the power of support and honesty with oneself and others. It is about the time that some people find for others to say: “How are you? I can help you here, here, and here.” And then just give them a hug.

This story does not name all the people who changed me. This story does not describe any best practices in youth work that are worth sharing or promoting. But I see here two main lessons I learned from youth work during the war: 1) if you feel scared and empty, talk to people about it; 2) if you have even the smallest resource, help others, with bread, a phone call, or your participation.

This is also a story about gratitude.

«зарубіжні» люди, з якими я перетиналася на заходах Ради Європи в довоєнній ері — Ріта і Гундега, пропонуючи їхні будинки й будь-яку підтримку. Я не мала ресурсу — емоційного, інтелектуального й фізичного — прийняти допомогу.

А потім зателефонувала Олена — лідерка нашого молодіжного руху, у якої також сім'я, величезне коло відповідальності і ще ширше коло контактів. Вона дуже просто й діловито запитала: «Якти? Я можу допомогти тут, тут і тут. У мене немає емоційних сил підтримати тебе ось у цьому, але я можу допомогти фінансово».

Її досвід, спокій і сила стали для мене рятівним колом. А ще те, що вона зателефонувала мені, вислухала і тримала стрій. І я знову змогла повернутися до досліджень молодіжної роботи й молодіжної політики в Україні. Тільки тепер фокусом і ключовим словом стало словосполучення «воєнний час»...

У квітні 2022 поступово почали відновлювати роботу різні інституції. Організовували вебінари про те, як працювати з кризою у кризі. Молодіжна робота поволі поверталася від гуманітарного напряму до неформально-освітнього. Відновлювалися проекти. Поверталася до себе я.

Молодіжна робота під час війни — це про імена і їхніх Людей. Про силу підтримки і чесність із собою та іншими. Про час, який одні люди знаходять для інших, щоб сказати: «Як ти? Я можу допомогти тут, тут і тут». А потім просто обійтися.

У цій історії не названо імена всіх людей, які змінили мене. Ця історія не описує жодного передового досвіду молодіжної роботи, яким варто ділитися чи поширювати. Але я бачу в ній два свої головні уроки молодіжної практики під час війни: 1) якщо тобі страшно і порожньо — говори про це людям; 2) якщо в тебе є хоча б найменший ресурс — допоможи іншим — хлібиною, дзвінком, участю.

А ще ця історія про вдячність.

НАЗАРІЙ БОЯРСЬКИЙ

Член правління громадської організації «Інкубатор демократичних ініціатив»

NAZARI BOIARSKYI

Member of the Board of the Democratic Initiatives Incubator Civil Society Organisation

WHEN YOU STRAIGHTEN YOUR SHOULDERS

Live broadcast on Instagram. Two faces appear on the screen, listeners join in.

Zoryna: Hello! I am the Director of the Democratic Initiatives Incubator. Today, we will talk live about how to stay safe online even during wartime. Our guest is Nazarii Boiarskyi, Coordinator of the "Art of Safe Internet" project. Tell us how it all started.

Nazarii: The idea emerged during the Russian military aggression. Youth moved further online — searching for news, studying, maintaining friendships and romantic relationships. This helps them stay connected, but it also creates even more threats: leaks of personal data, sexual violence, hate speech, fraud. So we decided to create a safe space where these topics could be discussed without moralising, simply and honestly.

Zoryna: So what was the format of the work?

Nazarii: We combined offline and online. We held workshops in communities in the Vinnytsia oblast, as well as live broadcasts on Instagram. We chose the topics together with young people: How to protect your data on your smartphone? How to secure intimate correspondence? How to distinguish healthy relationships from toxic ones? How to recognise suspicious people? How to respond to hate speech?

КОЛИ РОЗПРАВЛЯЮТЬСЯ ПЛЕЧІ

Пряний ефір в Інстаграм. На екрані з'являються два обличчя, підключаються слухачі та слухачки.

Zorina: Привіт! З вами директорка Інкубатора демократичних ініціатив. Сьогодні в прямому ефірі ми поговоримо про те, як залишатись у безпеці онлайн навіть під час війни. Наш гость – Назарій Боярський, координатор проєкту «Мистецтво безпечної мережі». Розкажи, з чого все почалось.

Nazarii: Ідея з'явилася вже під час російської воєнної агресії. Молодь ще більше перейшла в онлайн – шукала новини, навчалась, підтримувала дружні й романтичні стосунки. Це допомагає залишатись на зв'язку, але виникає ще більше загроз: витік особистих даних, сексуальне насильство, мова ворожнечі, шахрайство. Тож ми вирішили створити безпечний простір, де можна обговорити ці теми без моралізаторства, просто й чесно.

Zorina: Яким був формат роботи?

Nazarii: Ми поєднали офлайн і онлайн. У громадах Вінницької області провели воркшопи, а ще – прямі ефіри в Інстаграм. Теми обирали разом із молодими людьми: Як захистити власні дані у смартфоні? Як уберегти інтимне листування? Як відрізнити здорові стосунки від токсичних? Як розпізнати підозрілих людей? Як реагувати на мову ворожнечі?

Zoryna: And did you really succeed in talking openly about these things?

Nazarii: Yes, and that was the most important thing. After all, it's easy to pretend that young people don't send each other intimate photos, for example, but it's harder to talk honestly about the risks and give friendly advice. One teenager wrote to us after the broadcast: "For the first time, someone explained it without judgement!" And that was the greatest honour for our team.

Zoryna: What results did you notice?

Nazarii: Most of all, changes in the atmosphere. My team and I saw how young people's faces were changing, how their shoulders were straightening when they could speak openly, share their experiences, and feel supported. These are small changes that grow into big ones over time: from the ability to protect yourself to the willingness to support others.

Zoryna: What helps you implement such initiatives during the war?

Nazarii: For me, human rights are my foundation. I believe in the values of equality, democracy, and the rule of law. During the war, the belief that everyone is equal in dignity helps me to value each and every person, not to divide people into those who left or stayed, or depending on how differently they experience the war. This is also my hope for justice and victory, and this is exactly the belief I pass on to the youth.

Zoryna: And finally: what do you think is essential for achieving positive change in youth work during the war?

Nazarii: Without understanding where we are starting from. We need to honestly assess the situation: what we have now, what led to this, who needs support. Then we need to involve the youth at all stages: from planning to evaluation. And finally, we need to act honestly with ourselves, our partners, and society. Only then will the changes be real.

Zoryna: Nazarii, thank you very much for joining us on the air and sharing your impressions of the project! We invite you, dear listeners, to view the recordings of live broadcasts and other materials on the website and social media pages of the Democratic Initiatives Incubator. Take care. See you later!

Зорина: І вам справді вдалося відверто говорити про ці речі?

Назарій: Так, і це було найважливіше. Адже легко вдавати, що молоді люди, наприклад, не надсилають одне одному інтимні фото, а важче – чесно поговорити про ризики й надати дружні поради. Одна підлітка після ефіру написала нам: «Вперше хтось пояснив це без осуду!» І це для нашої команди найбільше визнання.

Зорина: Який результат ти помітив?

Назарій: Найбільше – зміни в атмосфері. Я та команда бачили, як змінюються обличчя молодих людей, розправляються їхні плечі, коли вони можуть відверто висловлюватися, ділитися переживаннями й відчувати підтримку. Це такі маленькі зміни, які з часом переростають у великі: від уміння захистити себе до готовності підтримати інших.

Зорина: Що допомагає тобі втілювати такі ініціативи під час війни?

Назарій: Для мене опора – це права людини. Я вірю в цінності рівності, демократії та верховенства права. Під час війни віра в те, що всі рівні у власній гідності, допомагає цінувати кожного й кожну, не ділити людей на тих, хто виїхав чи залишився, або залежно від того, як по-різному вони переживають війну. Це також моя надія на справедливість і перемогу – і саме цю віру я передаю молоді.

Зорина: І на завершення: без чого, на твою думку, неможливо досягти позитивних змін у молодіжній роботі під час війни?

Назарій: Без розуміння, з чого ми стартуємо. Треба чесно оцінити ситуацію: що маємо зараз, щодо цього призвело, хто потребує підтримки. Потім – залучити молодь на всіх етапах: від планування до оцінювання. І, нарешті, діяти чесно – з собою, партнерами, суспільством. Тільки тоді зміни будуть справжніми.

Зорина: Назарію, щиро дякую, що долучився до цього ефіру й поділився враженнями про проект! Зaproшуємо вас, дорогі слухачі та слухачки, переглянути записи прямих ефірів та інші напрацювання на сайті й соціальних сторінках Інкубатора демократичних ініціатив. Бережіть себе. До нових зустрічей!

НІНА ГУЛАК

Керівниця Молодіжного простору 12-21 в м. Чернігові, тренерка, проектна менеджерка громадської організації «Чернігівська активна спільнота»

NINA HULAK

Head of the Youth Space 12-21 in Chernihiv, trainer, project manager of the Civil Society Organisation «Chernihiv Active Community»

NO ONE WILL READ THIS, OR HOW NINA BEGAN HER JOURNEY IN THE YOUTH SECTOR

I first learned about human rights in 2014: the Revolution of Dignity, my first official job at the Youth Employment Centre, and a great desire to learn.

My first human rights training took place at the Human Rights Education House in the village of Kolychivka in the Chernihiv oblast. I wanted to share my knowledge, so I became a moderator for DocuDays human rights film screenings. The Youth Worker programme laid the foundation for working with the youth. Diversity, equality, tolerance, empathy, faith in Ukraine, responsibility – these are the values I follow in my work.

I have worked in various institutions and positions: youth worker, leading specialist, volunteer community coordinator, head of the youth work department, co-founder of a public organisation, mentor, and trainer.

Since the start of the full-scale invasion, I have had a lot of volunteer work and volunteer co-ordination, and a strong desire to learn how to work with the youth who had experienced traumatic events, which is acutely felt in Chernihiv. That's how the Council of Europe's course for trainers, "Trauma-informed youth work", came into my life. Since then, I have conducted many trainings for the youth on self-help techniques, first psychological aid, and resources for self-recovery. This knowl-

ЦЕ НІХТО НЕ БУДЕ ЧИТАТИ, АБО ЯК НІНА ПОЧАЛА СВІЙ ШЛЯХ У МОЛОДІЖНІЙ СФЕРІ

З правами людини я познайомилася в 2014 році: Революція гідності, перша офіційна робота в Молодіжному центрі праці – і велике бажання навчатися.

Перший тренінг з прав людини пройшла в Освітньому домі з прав людини в селі Количівка на Чернігівщині. Захотілося ділитися знаннями, стала модераторкою кінопоказів з прав людини DocuDays. Програма «Молодіжний працівник» заклали базу для роботи з молоддю. Різність/рівність, толерантність, емпатійність, віра в Україну, відповідальність – це ті цінності, яких я дотримуюся у своїй роботі.

Я працювала в різних установах і на різних посадах: молодіжна працівниця, провідний фахівець, координаторка волонтерської спільноти, начальниця відділу молодіжної роботи, співзасновниця громадської організації, менторка, тренерка.

З початку повномасштабного вторгнення в мене було багато волонтерства й координування волонтерів і гостре бажання навчитися працювати з молоддю, яка пережила травматичні події, що гостро відчувається в Чернігові. Так у моєму житті з'явилася Рада Європи з навчанням для тренерів і тренерок «Молодіжна робота, інформована про травму». Відтоді провела багато навчань для молоді з технік самодопомоги, першої психологічної допомоги, ресурсів для самовідновлення.

edge was especially useful when I started working with teenagers and saw panic attacks and various acute stress reactions.

When I started a long-term course for non-formal education trainers from the Council of Europe, I discovered new topics and developed competencies that I had never even thought about. Yuliia Ielfimova, my wonderful mentor, wrote to me one day: "Nina, we need two people for the Sobremesa conflict transformation training programme from Co.Wonders, supported by the Erasmus+ programme, and you are a perfect fit." At first, I was a little scared as my English wasn't very good. But I received support in return, for which I am very grateful. Five days in one space. Eighteen different people from different countries and with different experiences. We talked about conflict transformation and shared our pain.

In February 2025, the second part of the training took place, this time in Spain. That's where my idea was born – an educational game on non-violent communication for teenagers called "Colours of Understanding". Based on the participants' feedback, I realised that it was effective and written using language that teenagers could understand.

I believe that the results of the work can only be measured over time. They become apparent when you see a 15-year-old schoolgirl who came to a volunteer event for the first time grow into an 18-year-old co-ordinator of a million-hryvnia fundraiser, who runs a book club and organises events to support prisoners of war. Or when an 18-year-old student who attended my workshops and trainings grows into a 21-year-old volunteer coordinator and community activist who helps military families.

It warms my heart that I give a spark of hope and support, that I am the person you can come to when things are bad at home and your friends don't understand, someone who will help and guide you. This is what real youth work is all about.

We need to work with the youth now so that in the future we will have a free, prosperous country with democratic values and respect for each and every person.

Thank you for reading to the end. A youth worker from Chernihiv, Nina, has been with you. I'll finish with the hashtag **#createchangeinspire** (**#творизміюїнадихай**)

Особливо мені знадобилися ці знання, коли почала працювати з підлітками й побачила панічні атаки та різні гострі стресові реакції.

Почавши навчання на тривалому курсі для тренерів і тренерок неформальної освіти від Ради Європи, я відкрила для себе нові теми і прокачувала ті компетентності, про які навіть не думала. Юлія Елфімова, моя чарівна менторка, одного дня написала мені: «Ніно, потрібні дві людини на програму навчання з трансформації конфліктів Sobremesa від Co.Wonders за підтримки програми Erasmus+ і ти підходиш». Я спочатку трохи налякалась: моя англійська на поганому рівні. Але у відповідь отримала підтримку, за що дуже вдячна. П'ять днів в одному просторі. 18 різних людей з різних країн і з різним досвідом. Говоримо про трансформацію конфлікту й ділимося болями.

У лютому 2025 року була друга частина навчання, тепер в Іспанії. Саме там народилася моя ідея – навчальна гра з ненасильницької комунікації для підлітків «Кольори порозуміння». За відгуками учасників я зрозуміла, що вона дієва і написана зрозуміло для підлітків мовою.

Я вважаю, що результати роботи можна вимірюти тільки за певний час. Іх усвідомлюєш, коли бачиш, як з 15-річної школярки, яка вперше прийшла на волонтерську акцію, виростає 18-річна координаторка мільйонних зборів допомоги, яка веде книжковий клуб, організовує акції підтримки військовополонених. Або коли 18-річна студентка з відвідувачки моїх навчальних майстерень і тренінгів виростає до 21-однорічної координаторки волонтерів, громадської активістки, яка допомагає сім'ям військовослужбовців.

Мене гріє, що дарую вогник надії, підтримку, що я є тією людиною, до якої можна прийти, коли вдома погано і друзі не розуміють, яка допоможе, направить. Це і є справжня молодіжна робота.

Працювати з молоддю треба зараз, щоб у майбутньому мати вільну, багату країну з демократичними цінностями, з повагою до кожного та кожної.

Дякую, що дочитали до кінця. З вами була молодіжна працівниця з Чернігова Ніна. Закінчу хештегом **#творизміюїнадихай**

ОКСАНА САВЧАК

Директорка комунального закладу «Хирівський молодіжний центр»

OKSANA SAVCHAK

Director of the Communal Institution "Youth Centre of Khyriv"

HOW DID IT ALL START

My journey in youth work began in May 2023, when we established the youth centre. Before that, I had worked as a librarian for over 12 years, and this experience taught me the most important thing: to listen to people, understand the needs of the community, and support the youth.

The first few months were a real challenge and, at the same time, a catalyst for growth. I joined the "Trauma-informed youth work" educational programme. This was my first in-depth introduction to the Council of Europe's approaches, and they literally changed my perception of youth work. I realised that a youth centre is not just a building or a series of events, but a space of trust, support, and dignity where every young person can feel important, heard, and protected.

In August 2023, I completed another important training course on social cohesion and creating a barrier-free environment. This experience helped me understand that cohesion is not just a nice word, but the very foundation of any community. When the youth feel like they're part of something meaningful, they can take action and make a difference. That's when trust

З ЧОГО ВСЕ ПОЧАЛОСЯ

Моя подорож у молодіжній роботі розпочалася в травні 2023 року, коли ми створили молодіжний центр. До цього я понад 12 років працювала бібліотекаркою – і цей досвід навчив мене головного: слухати людей, розуміти потреби громади й підтримувати молодь.

Перші місяці стали справжнім викликом і водночас поштовхом до зростання. Я долучилася до навчання «Молодіжна робота, інформована про травму». Це було мое перше глибоке знайомство з підходами Ради Європи, і вони буквально перевернули мое уявлення про молодіжну роботу. Я усвідомила: молодіжний центр – це не просто приміщення чи заходи, а простір довіри, підтримки й гідності, де кожна молода людина може почуватися важливою, почутою і захищеною.

У серпні 2023 року я пройшла ще одне важливе навчання – тренінг із соціальної згуртованості та створення безбар'єрного середовища. Цей досвід допоміг зрозуміти: згуртованість – це не красиве слово, а справжня основа будь-якої спільноти. Коли молодь відчуває себе частиною чогось значущого, має змогу діяти та впливати –

is born. This idea has become central to everything we do at the centre.

I also found incredible support in the Council of Europe's manuals, particularly in Compass, as well as in the project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase III". They helped me better understand the values that form the basis of our work: democracy, equality, respect, human rights, and active youth participation.

After two years of work, I am convinced that the most valuable thing is the team. My colleagues have become true friends and like-minded people to me. We are united by the desire to change the lives of young people for the better, and this is what gives our work real meaning. I am truly proud to work with such an inspired and strong team.

It was not easy at first. The premises we were given resembled a warehouse for humanitarian aid with boxes, crates, and no space for meetings. Our first meetings were held in a small office on the second floor. We simply stayed after work, talked, dreamed, and planned. That's when that special atmosphere of trust and closeness was born, which everyone who comes to the Youth Centre feels today.

Now our centre leads a vibrant life. The youth participate in the Sam Camp programme, thanks to which we have already received funding for development twice, and bought a camera, a tennis table, a printer, and other equipment. We hold topic-based parties, workshops, and patriotic events on important dates. All of these things create a space where young people can learn, relax, grow, and feel like they're part of a big, friendly community.

тоді народжується довіра. Ця ідея стала головною в усьому, що ми робимо в центрі.

Неймовірну підтримку я знайшла і в посібниках Ради Європи, зокрема в «Компасі», а також у проекті «Молодь за демократію в Україні: Фаза III». Завдяки їм я краще усвідомила цінності, які стали основою нашої роботи: демократія, рівність, повага, права людини та активна участь молоді.

За два роки роботи я переконалася: найцінніше – це команда. Мої колеги стали для мене справжніми друзями та однодумцями. Нас об'єднує бажання змінювати життя молодих людей на краще, і саме це надає нашій діяльності справжнього сенсу. Я щиро пишаюся тим, що працюю з такою натхненою і сильною командою.

Спочатку було непросто. Приміщення, яке ми отримали, радше нагадувало склад із гуманітарною допомогою – коробки, ящики, жодного простору для зустрічей. Перші наші зібрання проходили в маленькому кабінеті на другому поверсі. Ми просто залишалися після роботи, говорили, мріяли, планували. Саме тоді народилася та особлива атмосфера довіри й близькості, яку сьогодні відчуває кожен, хто заходить до Молодіжного центру.

Тепер наш центр живе активним життям. Молодь бере участь у програмі Sam Camp, завдяки якій ми вже двічі отримували фінансування на розвиток – купили фотоапарат, тенісний стіл, принтер та інше обладнання. Ми проводимо тематичні вечірки, майстер-класи, патріотичні заходи до знакових дат. Усе це створює простір, де молоді люди можуть навчатися, відпочивати, розвиватися й водночас почуватися частиною великої дружної спільноти.

ОКСАНА СЛОВІК

Голова правління громадської організації
«Твої кроки»

OKSANA SLOVIK

Chair of the Board of the CSO "Tvoi Kroky"
("Your steps")

LET THERE BE LIGHT — DON'T GIVE DARKNESS A CHANCE!

The values of the Council of Europe entered my life not as abstract slogans, but as an answer to my "why?". Why do I do my job well? Why do we teach every little heart to love every day? Why does my team support every family, every child? Why do we choose to serve people even in the darkest times?

The answer is both simple and profound: so that every person, regardless of where they live, feels their own dignity, freedom, and value.

When full-scale war broke out, these principles became my inner compass. In the very first weeks, I realised that children and youth need more than just "school" or "classes", they need a space where they can be themselves, stay Ukrainian, remember their roots, speak their native language, and feel at home, even if that home is now thousands of kilometres away.

This is how the three great projects of my heart were born. Projects where hundreds of hearts of people around me beat in unison for the right to live.

The first is an online school for children from Ukraine called "Tvoia Shkola" ("Your School"), where Ukrainian children from nearly 30 countries around the world study from grades 1 to 11. Here, we provide not only education, but also support and a sense of closeness. Children around the world hear every day: "You are important. You are part of Ukraine. Your voice matters. We are here for you!"

СВІТИ — НЕ ДАЙ ТЕМРЯВІ ШАНСІВ!

Цінності Ради Європи ввійшли в моє життя не як абстрактні гасла, а як відповідь на мое «для чого?». Для чого я роблю свою роботу добре? Для чого ми навчаємо любити щодня кожне маленьке серце? Для чого моя команда підтримує кожну родину, кожну дитину? Для чого ми обираємо шлях служіння людям навіть у найтемніші часи?

Відповідь проста і глибока водночас: щоб кожна людина — незалежно від того, де вона живе, — відчувала власну гідність, свободу і цінність.

Коли почалася повномасштабна війна, ці принципи стали моїм внутрішнім компасом. Уже в перші тижні я зрозуміла: дітям і молоді потрібні не просто «школа» чи «заняття» — їм потрібен простір, де вони зможуть бути собою, залишатися українцями, пам'ятати свої корені, говорити рідною мовою, відчувати, що вони вдома, навіть якщо цей дім зараз за тисячі кілометрів.

Так народилися три великі справи моого серця. Справи, де сотні сердець тих, хто поруч, б'ються в унісон заради права жити.

Перша — онлайн-школа для дітей з України «Твоя школа», де українські діти з майже 30 країн світу навчаються з 1 до 11 класу. Тут ми не тільки навчаємо, а підтримуємо й даємо відчути, що ми поруч. Діти з різних куточків планети щодня чують: «Ти — важливий. Ти — частина України. Твій голос має значення. Ми — поруч!»

The second is the public organisation "Твоі Kroky" ("Your Steps"), a platform for volunteer, charitable, and grant initiatives. Here, we initiate and implement projects from the Council of Europe, UNDP, LEGO Foundation, and other partners to support, unite, and help preserve identity and a sense of community.

The third is the online opportunity space "Твій Prostir" ("Your Space"), a place where educators, psychologists, and community activists can share what they are passionate about and get inspired by the experiences of others.

My work means more to me than just another project or another reward. They were born out of pain and helplessness, sprouted through stones and pierced through with love. It's about life values. About the fact that even during war, we are capable of creating places for everyone to simply be themselves, with themselves, with others, and with the whole world. To feel safe, to talk about dreams and the future, while preserving the thread that connects us to Ukraine.

I saw the eyes of children who had gone through occupation or the loss of their homes. I heard the silent cries of those who couldn't say a word in my lessons for weeks. I saw bitter tears through the screen and felt despair because I could only hug them with my heart online. And then I rejoiced when that silence dissolved into the smile of Fialkora, a girl from Mariupol, into the first confident words in class from Danylo from Dnipro, into a desire to plan her own life again from Diana in Kyiv... This is true closeness.

I know: without trust and partnership, this cannot be achieved. The youth are not those for whom we work. They are those with whom we create our today and tomorrow. We listen to them, involve them, give them space for ideas, decisions, and actions. At the same time, we work with teachers, parents, and communities so that they can also live by the values we pass on to children.

We do more than just teach – we keep Ukraine in the hearts of children, wherever they may be. We do more than just support but create a future in which the youth are proud of their roots and know who they are. We do not just respond to the challenges of war but build the foundation on which a free, strong, and glorious Ukraine will stand.

As long as there are those who can light the way, darkness has no chance.

Друга – громадська організація «Твої кроки» – платформа для волонтерських, благодійних і грантових ініціатив. Тут ми ініціюємо й реалізовуємо проекти від Ради Європи, ПРООН, LEGO Foundation та інших партнерів, щоб підтримати, згуртувати, допомогти зберегти ідентичність і відчуття спільноти.

Третя – онлайн-простір можливостей «Твій простір» – місце, де освітяни, психологи, громадські активісти можуть поділитися тим, чим вони горять, і надихнутися досвідом інших.

Для мене мої справи – це не про ще один проект чи ще одну винагороду. Вони народилися з болю та безсиля, проросли крізь каміння й наскрізь пронизані любов'ю. Це про життєві цінності. Про те, що навіть під час війни ми здатні створювати місця, де кожен може просто бути – собою і з собою, з іншими й з усім світом. Може почуватися захищеним, говорити про мрії і майбутнє, зберігаючи нитку, що з'єднує нас з Україною.

Я бачила очі дітей, які пройшли через окупацію чи втрату дому. Чула крик мовчання тих, хто тижнями не міг вимовити жодного слова на моїх уроках. Приймала гіркі слози крізь екран і відчувала розпач, бо обіймала лише серцем онлайн. А потім тішилася, коли ця тиша розчинялася в посмішці дівчинки Фіалкори з Маріуполя, у перших впевнених словах на уроці Данила з Дніпра, у бажанні знову планувати власне життя Діани з Києва... Це і є справжня близькість.

Знаю: без довіри і партнерства цього неможливо досягти. Молодь – це не ті, для кого ми працюємо. Це ті, з ким ми творимо наше сьогодні й завтра. Слухаємо їх, залучаємо, даємо простір для ідей, рішень, дій. І водночас працюємо з учителями, батьками, громадами, щоб вони теж жили тими цінностями, які ми передаємо дітям.

Ми не просто навчаємо – ми зберігаємо Україну в серцях дітей, де б вони не були. Не просто підтримуємо – створюємо майбутнє, у якому молодь пишається своїм корінням і знає, хто вони є. Не просто реагуємо на виклики війни – вибудовуємо фундамент, на якому стоятиме вільна, сильна, славна Україна.

І допоки є ті, хто здатні запалювати світло, темрява не має жодних шансів.

ОКСАНА ЧЕРВ'ЯКОВА

Голова міської молодіжної громадської організації «Центр розвитку молоді», засновниця й координаторка Золотоніського молодіжного центру

OKSANA CHERVIAKOVA

Head of the Youth Development Centre, a municipal youth civil society organisation, founder and co-ordinator of the Zolotonosha Youth Centre

PLACE FOR EVERYONE

I work in the city council of Zolotonosha, Cherkasy oblast, in the field of youth policy. At first, I had to do a lot of things "in spite of" rather than "thanks to", with almost no funding and without my colleagues understanding the importance of this area of work. It was a challenge to prove that supporting youth civic engagement is not entertainment, but the foundation of democracy. But I believed in the values of equality, youth participation, and respect for human dignity. I sought out like-minded people in the community and constantly drew attention to the importance of youth work.

I started by supporting volunteer initiatives by young people. We held the first non-formal education events in the city and organised charity events. The initiatives became larger, and their participants created a youth organisation that could further advocate for youth development issues. It was then that I realised that participation is not a one-time event but a long process. Young people can initiate change here and now, rather than waiting for it.

I learned about the Council of Europe's programmes and in 2015 participated in a visit to Strasbourg for the World Forum for Democracy. This inspired me to pursue youth work professionally. I studied, which helped me establish a youth centre in Zolotonosha as a platform for non-formal education and support for youth initiatives.

«СВОЇ МІСЦЯ» ДЛЯ ВСІХ

Я працую в міській раді міста Золотоноша Черкаської області у сфері молодіжної політики. Спочатку багато чого доводилося робити «всупереч», а не «завдяки», майже без фінансування, без розуміння колегами важливості цього напряму. Це був виклик: доводити, що підтримка молодіжної громадянської активності – не розваги, а основа демократії. Але я вірила в цінності рівності, участі молоді, поваги до людської гідності, шукала однодумців у громаді й постійно привертала увагу до важливості молодіжної роботи.

Я розпочала з підтримки волонтерських ініціатив молодих людей. Ми проводили перші заходи з неформальної освіти в місті, організовували благодійні акції. Ініціативи ставали масштабнішими, а їх учасники створили молодіжну організацію, яка надалі могла адвокувати питання розвитку молоді. Тоді я побачила, що участь – це не одиночна подія, а тривалий процес. Молоді люди можуть ініціювати зміни тут і зараз, а не чекати на них.

Я познайомилася з програмами Ради Європи, у 2015 році стала учасницею візиту в Страсбург на Форум демократії. Це надихнуло мене займатися молодіжною роботою фахово. Я вчилася – і завдяки цьому створила молодіжний центр у Золотоноші як платформу неформальної освіти та підтримки ініціатив молоді.

After 2022, the team at the centre grew, we volunteered even more, and got to know active youth groups in our community. They also needed a “place for themselves”, so we decided to extend the practice of our youth centre to the youth living in rural areas. This is how the youth space in Kropyvna, a village located 12 km from the city and part of our community, appeared. With the support of the European Youth Foundation, we held an educational camp on leadership and mental health support tools for young people from the villages of the community. Local youth initiative groups received information on implementing activities from experts, as well as the necessary materials, equipment, and furniture to create a comfortable space for recovery and self-help. Employees of the “ArtProstir” (“ArtSpace”) youth centre helped launch youth work that takes into account traumatic experiences and promotes the well-being of the youth in the community. Now, the youth in Kropyvna independently organise activities and initiate volunteer projects, proving in deed rather than word that even in a small village, it is possible to create equal opportunities for self-development and participation.

Today, we continue to develop horizontal connections between active young people from villages in our community through networking, experience sharing, partnership development, and the implementation of new ideas for youth well-being and sustainability. Our youth centre in Zolotonosha has turned into a common platform for the implementation of community initiatives with the support of experienced activists and volunteers.

Thus, teams of motivated youth, autonomous physical spaces, and the support of local and international partners have created a good foundation for development, youth engagement, and keeping youth work in the spotlight where it has never been heard of before.

What is needed to achieve positive change in youth work in wartime? To rely on what we believe in, to do our work professionally, to build a community of values, to turn dreams into actions, and to give young people practical tools for action.

Після 2022 року команда центру зросла, ми ще більше волонтерили, знайомилися з активними осередками молоді в нашій громаді. Вони також потребували «свого місця», тому ми вирішили поширювати практику нашого молодіжного центру на молодь, яка проживає в сільській місцевості. Так з'явився молодіжний простір у Кропивні – селі, що знаходиться за 12 км від міста і входить до нашої громади. За сприяння Європейського молодіжного фонду для молодих людей із сіл громади ми провели освітній табір з лідерства та інструментів підтримки психічного здоров'я. Місцеві ініціативні групи молоді отримали інформацію щодо реалізації заходів від експертів, а також необхідні матеріали, обладнання й меблі, щоб створити комфортний простір для відновлення й самодопомоги. Працівники молодіжного центру «АртПростір» допомогли розпочати молодіжну роботу, що враховує травматичний досвід і сприяє благополуччю молоді в громаді. Тепер молодь у Кропивні самостійно організовує активності, ініціює волонтерські проєкти, доводячи не на словах, а на ділі, що навіть у маленькому селі можна створити рівні можливості для саморозвитку участі.

Сьогодні ми продовжуємо розвивати горизонтальні зв'язки між активними молодими людьми з сіл нашої громади шляхом мережування, обміну досвідом, розвитку партнерських відносин і втілення нових ідей для благополуччя та стійкості молоді. Наш молодіжний центр у Золотоноші перетворився на спільний майданчик для реалізації громадських ініціатив за підтримки досвідчених активістів і волонтерів.

Отже, команди мотивованої молоді, автономні фізичні простори та підтримка місцевих і міжнародних партнерів створили добру базу для розвитку, залучення молоді й утримання у фокусі уваги молодіжної роботи там, де про неї ніколи не чули.

Що потрібно для того, щоб досягти позитивних змін у молодіжній роботі в умовах війни? Спиратися на те, у що віримо, професійно виконувати свою роботу, розбудовувати ціннісну спільноту, перетворювати мрії на конкретні вчинки й давати молоді практичні інструменти для дій.

ОЛЕНА АРУТЮНЯН

Голова громадської організації «Молодіжний центр Кіровоградської області», директорка Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості

OLENA ARUTIUNIAN

Head of the Kirovohrad Regional Youth Centre Civil Society Organisation, Director of the Central Ukrainian State House of Artistic and Technical Creativity

VALUES AND LIFE: WHAT THEY HAVE IN COMMON

Since my teenage years, the most important values for me have been freedom, dignity, respect for human rights, equal opportunities, and participation in my school and community life, even though at that time I knew nothing about the approaches and values of the Council of Europe.

In 2015, while studying in international programmes of the Council of Europe countries, I realised that European values are the guiding principles I live by today. I began to analyse how much depends on mutual respect, on the ability to listen and hear, on creating dialogue. And I came to understand that values represent me, us, the community, and the state. Gradually, these values became integrated into my daily life. This includes conscious volunteering, activities in the public council at the regional state administration, project work, the founding of two public organisations, the creation of the Centre for National Cultures, and support for initiatives related to the development of modern education and youth work.

Since 2022, my work on Council of Europe projects has provided me with modern tools for interaction: talking to the youth in simple terms about complex issues, shaping and developing critical thinking, building dialogue, and promoting participation. This is not easy. It is a daily practical activity. But amid the daily routine of work, there are moments that open up new paths.

ЦІННОСТІ І ЖИТТЯ: ЩО СПІЛЬНОГО

Ще з юнацьких років найважливішими орієнтирами для мене були свобода, гідність, дотримання прав людини, рівність можливостей, участь у житті моєї школи та громади, хоча тоді я ще нічого не знала про підходи й цінності Ради Європи.

У 2015 році, під час навчання в міжнародних програмах країн Ради Європи, я усвідомила: європейські цінності – це орієнтири, якими я живу сьогодні. Я почала аналізувати, як багато залежить від поваги одне до одного, від уміння слухати і чути, від створення діалогу. І зрозуміла, що цінності – то про мене, про нас, про спільноту, про державу. Так, поступово, ці цінності інтегрувалися в мое повсякденне життя. Це і свідоме волонтерство, і діяльність у громадській раді при обласній державній адміністрації, і проектна робота, і заснування двох громадських організацій, і створення Центру національних культур, і підтримка ініціатив, пов'язаних з розвитком сучасної освіти і молодіжної роботи.

Уже з 2022 року діяльність у проектах Ради Європи дала мені сучасні інструменти взаємодії: говорити з молоддю простими словами про складні речі, формувати й розвивати критичне мислення, розбудовувати діалог, розвивати участь. Це нелегко. Це щоденна практична діяльність. Але серед робочих буднів трапляються моменти, які відкривають нові шляхи.

In the summer of 2024, as the head of the Kirovohrad Oblast Youth Centre, I was approached by young people who had been forced to leave their homes during the war and move to the relatively safe city of Kropyvnytskyi. They told me that from time to time they volunteer at a shelter for animals, which have become their friends, helping them to reduce stress, maintain emotional balance, and inspire them to do good deeds. I was delighted to support their idea, the Happy Children project. We were joined by partners: the Central Ukrainian State House of Artistic and Technical Creativity, Docudays UA in Ukraine, and the Centre for the Development of National Cultures "United Family".

Over the summer, we jointly organised free classes in animal therapy, art therapy, socio-emotional and psychological support, and film club meetings. The film club moderator, psychologist, artist, and animal trainer helped children and youth experience positive emotions. "I overcame my fear of interacting with animals and not only played with the fluffy husky Katia, but also learned to better understand my own emotions," Zlata shared after animal therapy. "Organising meetings, feeling responsible, and witnessing the changes that occur when interacting with animals was very valuable to me and changed my worldview," said Denis, a volunteer at the Youth Centre.

Such changes are very important, especially during wartime. These values, which crystallised during the project, were a revelation for many young people. Together, we have created a safe space, especially for children and young people who have moved to our city from the east and south of the country. For two years now, visitors to the Youth Centre have felt support and warmth. They feel confident to be heard and helped when needed.

Through such joint activities, the youth teach us to maintain balance in the most difficult life situations, and we teach them to defend their rights and fulfil their potential, find friends, build trust and support within the team, and become conscious volunteers and mentors for the younger ones.

Влітку 2024 року до мене як до голови Молодіжного центру Кіровоградської області звернулись молоді люди, які під час війни вимушенню були залишити їхній дім і переїхати до відносно безпечної Кропивницького. Вони розповіли, що час від часу волонтерять у притулку для тварин, які стали їм друзями, допомагають знімати стрес, підтримувати емоційний баланс і надихають на добре вчинки. Я із захватом підтримала їхню ідею – проект «Happy Children». До нас долучились партнери: Центральноукраїнський державний будинок художньої та технічної творчості, Docudays UA в Україні, Центр розвитку національних культур «Єдина родина».

Протягом літа ми спільно організували безкоштовні заняття з анімал-терапії, арт-терапії, соціо-емоційної та психологічної підтримки, зустрічі кіноклубу. Модераторка кіноклубу, психолог, мисткиня та дресирувальниця допомагали дітям і молоді отримати позитивні емоції. «Я подолала свій страх спілкування з тваринами і не лише погралася з пухнастою хаскі Катюнею, але й навчилася краще розуміти власні емоції», – поділилась Злата після анімал-терапії. «Організовувати зустрічі, відчути себе відповідальним і бачити зміни, які відбуваються під час спілкування з тваринами, – це для мене було дуже цінним і змінило мій світогляд», – розповів Денис, волонтер Молодіжного центру.

Такі зміни дуже важливі, особливо під час війни. Ці ціннісні орієнтири, які викристалізувались під час проекту, стали відкриттям для багатьох молодих людей. Разом ми створили безпечний простір, особливо для дітей і молодих людей, які переїхали до нашого міста зі сходу та півдня країни. Уже протягом двох років відвідувачі Молодіжного центру відчувають підтримку і домашнє тепло. Вони впевнені, що їх почують і за потреби допоможуть.

Завдяки таким спільним діям молодь вчить нас тримати баланс у найтяжчих життєвих ситуаціях, а ми вчимо їх відстоювати власні права й реалізовувати себе, знаходити друзів, будувати довіру й підтримку в команді, ставати свідомими волонтерами й наставниками для молодших.

ОЛЕСЯ МУСІЕНКО

Адміністраторка молодіжного простору «Простір ідей», тренерка, молодіжна працівниця громадської організації Кременчуцький інформаційно-просвітницький центр «Європейський клуб»

OLESIA MUSIENKO

Administrator of the youth space "Prostir Idei" ("Space of Ideas"), trainer, youth worker at the Kremenchuk informative-elucidative centre "European Club"

SARDINES AND HUMAN RIGHTS

I first heard about the values and approaches of the Council of Europe in 2015 during the events of the youth centre "Prostir Idei" ("Space of Ideas") in Kremenchuk. At that time, I did not see the connection between human rights and painting a post-card with acrylics, for example. But now, ten years later, eight of which I have spent as a youth worker at that very "Prostir Idei", after several training courses organised by the Council of Europe, I don't just see it, I create it. Let me try to explain.

Imagine: you come to an event for Women's Rights Day in a cosy place. People get to know you, offer you tea or coffee, and explain the features of the space. The workshop begins: they tell you about the Ukrainian artist Maria Prymachenko, her animals and flowers, and the ideas behind her work. Then you try to follow her style of naive art: you invent fantastic animals, choose bright colours, and then give your work a long title. Next time, you paint in the style of Ukrainian artists Kateryna Bilokur and Sonia Delaunay. Isn't that interesting?

There were 35 workshops like this! In January-April 2024, my colleagues and I implemented the project "Unity in Creativity" with the support of the public organisation "Insha Osvita" ("Different Education"). We painted with different paints and on different surfaces: coffee, gouache, watercolour, acrylic on wood, fabric, plaster, glass, and ceramics. We conducted art therapy classes: plasticine art, neurography, "preserving memories" with coloured chalk. We organised acting classes and music workshops: noise orchestra,

САРДИНІ І ПРАВА ЛЮДИНИ

Про цінності й підходи Ради Європи я вперше почула в 2015 році на заходах молодіжного центру «Простір ідей» у Кременчуці. Тоді я не бачила зв'язку прав людини з малюванням листівки акрилом, наприклад. Але тепер, через десять років, вісім з яких я – молодіжна працівниця того самого «Простору ідей», після кількох навчань, організованих Радою Європи, я не просто його бачу, я його створюю. Спробую пояснити.

Уявіть: приходите ви в затишне місце на захід до Дня боротьби за права жінок. З вами знайомляться, пропонують чай-каву, пояснюють особливості простору. Починається майстерня: розповідають про українську художницю Марію Приймащенко, про її звірів і квіти, про ідеї, вкладені в її роботи. Потім ви пробуєте малювати в її стилі наївного мистецтва: вигадуєте фантастичних тварин, обираєте яскраві кольори, а згодом даєте вашому твору довгу назву. Наступного разу малюєте в стилі українських художниць Катерини Білокур, Соні Делоне. Правда, цікаво?

Таких майстерень було 35! У січні – квітні 2024 року я і мої колеги реалізували проект «Єднання у творчості» за підтримки громадської організації «Інша освіта». Ми малювали різними фарбами й на різних поверхнях: кавою, гуашшю, аквареллю, акрилом на дереві, тканині, гіпсі, склі й кераміці. Проводили арт-терапевтичні заняття: пластилінографію, нейрографіку, «консервування спогадів» з натертої кольорової крейди. Організовували заняття з акторської майстерності й музичні воркшопи:

body percussion, guitar lessons. We made toys from felt and yarn, key chains, soap, postcards, plaster masks.

Each event included an educational component and a practical part, as well as space for non-formal communication. So it was more than just learning and creative leisure, people got to know each other, joked around, and supported each other. Many formed friendships, and we are still in touch with a lot of them. Several young people later took part in international youth exchanges — four as participants and one as a group leader. I am sure that this happened because of the trust that was formed during the workshops. Once, long after the project had ended, a colleague met a regular participant in the city and heard her say: "Katia, we missed you! When will you be holding more workshops?" This motivated us to organise other events. This year, during a workshop on sewing Lisbon sardines, a participant shared how excited she was about the creativity of our classes, recalled how we made Easter bunnies out of paper tubes, and said that when she was abroad visiting relatives, they made such bunnies together. This is exactly what we wanted to achieve in wartime — to create a space for meeting people, having fun, and spending time with loved ones.

Donors often consider this kind of work to be frivolous. However, it is extremely important in times of crisis. It is about the basics: being safe, being close to others, being yourself. This is an opportunity to express yourself and find strength for further action.

You may ask, where are human rights in all this? They are reflected in the careful planning of the event, in sincere attention to everyone, in equal treatment and support, in respect and acceptance of diverse experiences and cultures, and in the creation of a safe space. Once, back in 2015, I felt this as a visitor. Now I spread these values as a youth worker.

So hold workshops more often! Look for creative people in your community and help them share their skills with others. Create a cosy atmosphere — tea, coffee, pleasant conversation. Give young people the tools and allow them to be themselves, to try and make mistakes. And then share what happened — in conversations, at exhibitions, on social media.

шумовий оркестр, бодіперкусію, уроки з гри на гітарі. Робили іграшки з фетру і пряжі, брелоки, мило, листівки, гіпсові маски.

Кожен захід містив освітній компонент і практичну частину, а ще був простір для неформального спілкування. Тож це було не лише навчання і творче дозвілля — люди знайомились, жартували, підтримували одне одного. У багатьох сформувались дружні стосунки, з багатьма ми тримаємо зв'язок і досі. Кілька молодих людей згодом взяли участь у міжнародних молодіжних обмінах — четверо як учасники, а одна як груп-лідерка. Я впевнена, що це через довіру, яка сформувалась саме під час воркшопів. Якось, коли проект уже давно закінчився, колега зустріла в місті постійну відвідувачку занять і почула: «Катю, ми скучили! Коли у вас будуть якісь майстерні?» Це мотивувало робити інші заходи. А цього року на майстерці з пошиття лісабонських сардин учасниця ділилась, у якому захваті вона була від креативності наших занять, згадувала, як ми робили великолітніх кроликів із паперових втулок, і розказала, що коли була за кордоном у родичів, вони робили таких кроликів разом. Це саме те, чого ми хотіли досягти в умовах війни — створити простір для знайомств, радості та спільногого часу з рідними.

Таку роботу доноси часто вважають несерйозною. Проте вона надважлива в часи кризи. Це — про базові речі: бути в безпеці, бути поруч з іншими, бути собою. Це можливість самовиразитись і віднайти сили на подальшу діяльність.

Де ж тут права людини? — спитаєте ви. Вони в ретельному плануванні заходу, у ширій увазі до кожного, у рівному ставленні й підтримці, повазі і прийнятті різноманіття досвідів і культур, у створенні безпечного простору. Колись, у далекому 2015, я відчула це як відвідувачка. Зараз я поширюю ці цінності як молодіжна працівниця.

Тож робіть майстерні частіше! Шукайте творчих людей у вашій громаді й допоможіть їм поділитися їхніми вміннями з іншими. Створіть затишок — чай, кава, приемне спілкування. Надайте молодим людям інструменти й дозвольте їм бути собою, пробувати і помилюватись. А потім поділіться тим, що вийшло, — у розмовах, на виставках, у соцмережах.

ОЛЬГА ДУБКОВА

Членкиня правління громадської організації
«Простір суспільних ініціатив»

OLHA DUBKOVA

Board Member of the Civil Society
Organisation "Space for Public Initiatives"

PLACE WHERE HOPE IS REBORN

At the beginning of Russia's full-scale invasion of Ukraine, we didn't understand what to do.

Shakhtarske (formerly Pershotravensk) is the first city in Dnipropetrovsk oblast to continuously accept displaced persons from the combat zone. About 1,300 young people are trying to start a new life here. In addition to everyday challenges, there was another significant obstacle: the lack of a place for communication, self-realisation, and support, which make it difficult to move forward.

In the summer of 2023, active residents, including young people, founded the Space for Social Initiatives public organisation. We lacked experience. All we had was energy and a desire to work with young people who did not stay away from community life.

Everything changed when we joined the Council of Europe's Access to Youth Work project, which helped us realise the importance of human rights, equality, and participation. These criteria became the basis for our further decisions and projects.

We saw that most of the young people for whom our city had become a forced shelter were experiencing pain and loss, but there was also hope in their eyes. Lisa, who came from Siverskodonetsk, once said: "I don't know if I'll ever be able to go home... But I want to believe that, despite everything, I can still make a difference. Maybe we will find our place here if we stick together."

МІСЦЕ, ДЕ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ НАДІЯ

На початку повномасштабного вторгнення росії в Україну ми не розуміли, що маємо робити.

Шахтарське (колишній Першотравенськ) – перше місто Дніпропетровщини, що постійно приймає переселенців із зони бойових дій. Тут намагаються почати нове життя близько 1300 молодих людей. Окрім побутових викликів, була ще одна суттєва перешкода – відсутність місця для спілкування, самореалізації й підтримки, без яких важко рухатися вперед.

Влітку 2023 року активні мешканці, зокрема молодь, заснували ГО «Простір суспільних ініціатив». Нам не вистачало досвіду. Були лише енергія й бажання працювати з молодими людьми, які не залишалися остроронь життя громади.

Усе змінилося з приєднанням до проекту Ради Європи «Доступ до молодіжної роботи», який допоміг усвідомити важливість прав людини, рівності й участі. Саме ці критерії стали основою для наших подальших рішень і проектів.

Ми бачили, що більшість молодих людей, для яких наше місто стало вимушеним прихистком, переживали біль і втрати, проте в їхніх очах була й надія. Ліза, яка приїхала із Сіверськодонецька, якось сказала: «Я не знаю, чи зможу коли-небудь повернутися додому... Але я хочу вірити, що, незважаючи на все, я все ще можу щось змінити. Можливо, ми знайдемо тут своє місце, якщо будемо разом».

That's when I realised that human rights are not just empty words. They represent how you see and hear a person, whether you give them the freedom to be themselves. I came up with the idea of creating a space for the youth who were forced to leave their homes because of the war. It was to be not only a safe place, but also a centre for creativity, dialogue, and joint action. A place where the youth would not be asked, "Where are you from?" but would be told, "Good that you're here."

One of the most successful projects initiated by the youth was a series of art meetings, during which the first mural was created, symbolising the integration of those who were forced to leave their homes. The mural did not just cover the wall; it became a place where young people left a part of their history, pain, and hope. It is more than just a drawing; it is an act of self-expression, recognition, and acceptance of oneself as one is.

Change is impossible without rights: rights to trust, to make mistakes, to be heard.

Change does not happen when we control everything. When working with the youth, it is important to be a partner, not a teacher, to seek answers together rather than provide ready-made ones.

Change is impossible without values. If the principles of dignity, equality, and participation are not at the core, any initiative risks becoming a short-lived action without results. When there is an idea behind the actions, and a trust in people behind the idea, then real results come.

My role is not to be the main character. I strive to be a support, to create conditions for the youth so that they can express their own ideas, act, and change their community. Seeing how anxiety gives rise to initiatives that help others, I became convinced that real change begins with trust. This is especially true during wartime, when the youth find themselves caught between the past and the present.

We create an environment where the youth are not just present, but have a voice, where everyone has the opportunity to influence their own reality. Small initiatives grow into significant changes when they are grounded in respect, equality, and openness.

Тоді я зрозуміла: права людини – це не просто гучні слова. Це те, як ти бачиш і чуєш людину, чи даєш ти їй свободу бути собою. Виникла ідея створити простір для молоді, яка через війну була змушена залишити свій дім. Це мало стати не лише безпечним місцем, а й осередком для творчості, діалогу і спільних дій. Місцем, де молодь не запитують: «Звідки ти?», а говорять: «Добре, що ти тут».

Одним з найуспішніших проєктів, який ініціюваламолодь, стала серія арт-зустрічей, під час яких створили перший мурал – символ інтеграції тих, хто змушений був покинути дім. Мурал не просто зафарбував стіну, він став місцем, де молоді люди залишили частину власної історії, болю, надії. Це не просто малюнок, це акт самовираження, пізнаваності та прийняття себе таким, як ти є.

Зміни не можливі без прав: на довіру, на помилку, на те, щоб бути почутим.

Зміни не відбуваються, коли ми все контролюємо. У роботі з молоддю важливо бути не викладачем, а партнером, не давати готові відповіді, а шукати їх разом.

Зміни не можливі без цінностей. Якщо в основу не закладено принципи гідності, рівності й участі, будь-яка ініціатива ризикує стати короткочасною акцією без результату. Коли ж за діями стоїть ідея, а за ідеєю – віра в людину, тоді приходять справжні результати.

Моя роль не в тому, щоб стати головною героїнею. Я прагну бути підтримкою, створити умови для того, щоб молодь могла висловлювати власні ідеї, діяти та змінювати свою громаду. Побачивши, як з тривоги народжується ініціатива, що допомагає іншим, я переконалася: реальні зміни починаються з довіри. Особливо під час війни, коли молодь перебуває в розриві між минулим і теперішнім.

Ми створюємо середовище, де молодь не просто є, а має голос, де в кожного є можливість впливати на власну реальність. Маленькі ініціативи переростають у значні зміни, коли в основі їх – повага, рівність і відкритість.

ТЕТЯНА СМЕТАНЮК

Голова громадської організації «Творче об'єднання письменників та художників «Кам'яний острів»»

TETIANA SMETANIUK

Head of the Civil Society Organisation Creative Association of Writers and Artists "Stone Island"

TIME THAT RUNS AND STANDS STILL

Imagine the condition of a person who has been wounded. You do not know if the wound is fatal. There comes a moment of realisation that time to start a family, build a career, write a book, dream about space has been stolen... There is time left to stop the bleeding, wait for help, or find a hospital on your own. Limited choices to save your life.

Ukrainian youth are like a wounded person who uses all available opportunities to try to survive. I consider the category of time and the reaction to stress (fight, run, or freeze) of the youth I interact with under conditions of danger due to war.

The feeling of missing time arises from excessive activity. The reaction to stress is to fight. Volunteer work, youth projects, education, helping others. The danger loses its intensity. You hide your weakness and doubts. There is not enough time to comprehend events and emotions. Subsequently, there is a desire to prove your point, even through conflict. Leadership and willingness to sacrifice. The youth lead initiatives, organise campaigns, work tirelessly, serve in the Armed Forces. Work becomes a shelter from emotional pain. Time loses its usual boundaries, a day feels like a week, and a month feels like a year.

One of the centre's volunteers was actively involved in various initiatives: he helped open a youth centre, completed several training programmes, including "Youth Worker", organ-

ЧАС, ЯКИЙ БІЖИТЬ І СТОЇТЬ

Уявіть стан людини, яку поранили. Невідомо, чи рана смертельна. Настає момент усвідомлення, що вкрали час, щоб створити сім'ю, кар'єру, написати книгу, мріяти про космос... Залишається час, щоб зупинити кров, дочекатися допомоги або самостійно знайти лікарню. Обмежений вибір для збереження життя.

Українська молодь подібна на поранену людину, яка використовує всі доступні можливості, намагаючись вижити. Розглядаю категорію часу й реакцію на стрес (бій, біжи або завмри) молоді, з якою контактую, в умовах небезпеки через війну.

Відчуття відсутності часу виникає через надмірну діяльність. Реакція на стрес – бій. Волонтерська робота, молодіжні проєкти, навчання, допомога іншим. Небезпека втрачає гостроту. Приховує слабкість, сумніви. Не вистачає часу усвідомити події й емоції. Згодом – бажання довести свою думку, навіть через конфлікти. Лідерство й готовність до самопожертви. Молодь очолює ініціативи, організовує кампанії, працює без відпочинку, служить у ЗСУ. Робота стає прихистком від емоційного болю. Час втрачає звичні межі, день проживається як тиждень, а місяць – наче рік.

Один із волонтерів центру активно долучався до різних ініціатив: допомагав відкривати молодіжний центр, пройшов кілька навчальних програм, зокрема «Молодіжний працівник»,

ised a media school, and did an internship at a youth centre. At the same time, he worked as a consultant in a retail chain and studied at college. All this happened within a year.

Time sped up. Escape into safe activities, attempts to hide from difficult topics, news, reminders of the war. Searching for pleasant sensations through online games, TV series, anime — a world of fantasy without worries, pain, and suffering. Emotions range from joy, apathy, indifference to emotional outbursts, fatigue, exhaustion. Increased activity on social media, focus on professional activities, volunteering not related to the war. Within the family, strict control over daily life and finances to avoid feelings of helplessness. The opposite option: moving, refusing relationships, isolation, harmful habits. Like a marathon to speed up time, drown out anxiety, and feelings of guilt for not "participating" enough.

My example: During the first winter of the full-scale invasion, when the power was cut off, I played games. The vivid emotions helped me distract myself from my anxieties. In 2024, while creating the Youth Centre, I developed serious issues with sleep due to overload. I started playing games and reading science fiction. My anxiety decreased.

Frozen time. Refusal to plan, decreased motivation, halted self-development. There is almost no reaction to external danger; internal tension consumes. Time loses its value. Due to apathy, lack of energy, doubts, and fear of making mistakes, it is difficult to make important decisions about education, relationships, and work. Avoidance of change in professional and personal life, even when necessary. Conflicts with peers are perceived as a final break. Stability in feelings and social status becomes a priority.

The youth often change their own states and motivation. Flexibility, changing sense of time, and reactions can help. If in 2014 we reacted to stress by "freezing", in 2022 we "fought", then in 2025 we change our states in order to continue living.

Working in the youth sector has made me flexible. One conversation and a cup of coffee can change one's life.

organized a media school, practiced at a youth center. Simultaneously, he worked as a consultant in a retail chain and studied at college. All this happened within a year.

Прискорений біг часу. Втеча в безпечну діяльність, намагання сховатися від важких тем, новин, нагадувань про війну. Пошук приемних відчуттів через онлайн-ігри, серіали, аніме — світ фантазій без переживань, болю та страждань. Емоції коливаються від радості, апатії, байдужості до емоційних сплесків, втоми, виснаження. Підвищена активність у соціальних мережах, зосередження на професійній діяльності, волонтерстві, не пов'язаному з війною. У сім'ї — сильний контроль побуту, фінансів, щоб уникнути почуття безпорадності. Протилежний варіант: переїзди, відмова від стосунків, закритість, шкідливі звички. Наче марафон, щоб прискорити час, заглушити тривогу й відчуття провини за недостатню «участь».

Мій приклад: у першу зиму повномасштабного вторгнення, коли відключали електроенергію, я грава в ігри. Яскраві емоції допомагали відволіктися від тривог. У 2024 році, під час створення Молодіжного центру, через перенавантаження з'явилися серйозні проблеми зі сном. Почала грати й читати фантастику. Тривога знизилася.

Час, що завмер. Відмова від планування, зниження мотивації, зупинка саморозвитку. На зовнішню небезпеку реакції майже немає, внутрішнє напруження поглинає. Час втрачає цінність. Через апатію, безсилля, сумніви, страх помилки важко ухвалити важливі рішення щодо навчання, стосунків, роботи. Уникнення змін у професійному й особистому житті, навіть коли вони необхідні. Конфлікти з однолітками сприймаються як остаточний розрив. Стабільність у почуттях і соціальному статусі стає пріоритетом.

Молодь часто змінює власні стани та мотивацію. Гнучкість, зміна відчуття часу й реакцій рятують. Якщо у 2014 р. ми реагували на стрес «завмиранням», у 2022 р. «билися», то у 2025 р. змінюємо стани, щоб продовжувати жити.

Робота в молодіжному секторі зробила мене гнучкою. Одна розмова й чашка кави можуть змінити життя.

ЮЛІЯ БЕЛОКОНЬ

Асистентка проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV», Офіс Ради Європи в Україні

YULIIA BIELOKON

Assistant of the Project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase IV", Council of Europe Office in Ukraine

EVERYONE HAS THEIR OWN STAR

It seems that when my worldview was just beginning to form in childhood, there was already room in it for the values of the Council of Europe. I didn't know it yet. I just believed that every person deserves respect, that the majority has no right to discriminate against minorities, that everyone must follow the rules, and that there should be fair punishment for breaking them. My mom said that I had a keen sense of justice and that it's not easy for such people in this life.

Much later, in 2015, I took part in a Council of Europe training course for multipliers in human rights education on the internet. That's when I learned about the organisation's activities and values. It was nothing similar to the dry presentation of facts about the Council of Europe in international law lectures at university. The magic of non-formal education not only filled the gaps in my knowledge, but also gave me a sense of belonging to the leading human rights organisation on the continent. I still proudly keep the certificate from that first training course.

Did I think back then that I could become part of the Council of Europe team? Of course not. It seemed to me that its level was beyond my reach, that I did not have the necessary knowledge and skills. Maybe someday I will write a novel or a stand-up monologue about how I interviewed for the position of project assistant at the Council of Europe Office. I was so nervous, so I drank a whole carafe of water, which probably made quite an

КОЖЕН МАЄ СВОЮ ЗІРКУ

Здається, коли в дитинстві лише почала формуватися моя картина світу, у ній уже було місце для цінностей Ради Європи. Я про це ще не знала. Я просто вірила, що кожна людина гідна поваги, що більшість не має права дискримінувати меншість, що всім необхідно дотримуватися правил, а за їх порушення має бути справедливе покарання. Мама казала, що в мене загострене почуття справедливості і що таким людям непросто в цьому житті.

Значно пізніше, у 2015 році, я взяла участь у тренінгу Ради Європи для мультиплікаторів з освіти у сфері прав людини в інтернеті. Тоді я познайомилася з діяльністю організації та її цінностями. Це не було схоже на сухе викладення фактів про Раду Європи на лекціях з міжнародного права в університеті. Магія неформальної освіти не лише заповнила прогалини в моїх знаннях, а й подарувала відчуття причетності до провідної організації із захисту прав людини на континенті. Сертифікат з того першого навчання я з гордістю зберігаю до сьогодні.

Чи думала я тоді, що зможу стати частиною команди Ради Європи? Звісно, ні. Мені здавалося, що її рівень недосяжний для мене, що я не маю необхідних знань і компетентностей. Можливо, колись я напишу новелу чи монолог для стенда про те, як проходила інтерв'ю на посаду асистентки проєкту в Офісі Ради Європи. Від нервування я випила графин води, чим, мабуть, неабияк

impression on my interviewers. In fact, I was very afraid. What gave me determination were the threatening events unfolding in my country.

After the Russian Federation invaded Ukraine in 2022, questions of values became particularly acute. Examples of human rights violations in the occupied territories of Ukraine shocked the whole world. The invaders trampled on the principles of democracy and the rule of law. I joined the Council of Europe team in the summer of 2023, at a time when my country was facing an existential threat.

Looking back, I still can't believe that all this is happening to me. I was once impressed by the depth, substance, and high level of professionalism of the Council of Europe's training programmes. And now I am part of the Council of Europe Project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase IV". I feel myself to be a small part of a very powerful mechanism. I feel proud when I see the results of the team's work and realise that I have contributed to it.

Over two years, the project has developed and conducted a series of trainings within the programmes "Participatory Youth Policy", "Trauma-informed youth work", on social cohesion and a barrier-free environment in the youth sector; supported 10 grants for newly established civil society organisations engaged in open youth work; developed, together with young people, a board game on youth participation "Solutions Exist!", as well as a visual tool "Зірки. Stars. Les étoiles" for education on human rights, social cohesion, and anti-discrimination.

For me, the metaphorical cards "Stars" reflect my professional life. When the Project was creating them, I didn't believe that I could contribute any ideas or useful images for metaphors. But now, when "Stars" is used at events and I see the cards I designed, I am filled with pride.

Once, holding my first Council of Europe training certificate in my hands, I never imagined that the stars on the flag would become so close to me. There is nothing to be afraid of — believe in your values and follow your star.

вразила моїх інтерв'юерів. Насправді я дуже боялася. Рішучості мені додали загрозливі події, які розгорталися в моїй країні.

Після вторгнення Російської Федерації в Україну у 2022 році особливо гостро постали питання цінностей. Приклади порушення прав людини на окупованих територіях України сколихнули весь світ. Загарбники паплюжили принципи демократії та верховенства права. Саме в момент екзистенційної загрози для моєї країни, влітку 2023 року, я доєдналася до команди Ради Європи.

Озираючись назад, я досі не можу повірити, що все це відбувається зі мною. Колись навчання Ради Європи вразили мене глибиною, змістовністю й високим рівнем професіоналізму. І тепер я – частина команди проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV». Я відчуваю себе маленькою частинкою дуже потужного механізму. Мене наповнює гордість, коли бачу результати роботи команди й усвідомлюю, що там є і мій внесок.

За два роки Проект розробив і провів серію тренінгів у межах програм «Молодіжна політика», заснована на підходах участі», «Молодіжна робота, інформована про травму», із соціальної згуртованості та безбар'єрного середовища в молодіжному секторі; підтримав 10 грантів новостворених громадських організацій з відкритої молодіжної роботи; за участю молодих людей розробив прототип настільної гри про участь молоді «Рішення є!» і візуальний інструмент «Зірки» для освіти з прав людини, соціальної згуртованості, протидії дискримінації.

Для мене саме метафоричні картки «Зірки» відображають мое професійне життя. Коли Проект створював їх, я не вірила, що можу привнести якісь ідеї та корисні образи для метафор. Але тепер, коли «Зірки» використовують на заходах і я бачу картки, які придумувала я, у мене перехоплює подих від гордості.

Колись, тримаючи в руках мій перший сертифікат з навчання Ради Європи, я не уявляла, що зірки з праپора будуть настільки близькими для мене. Нічого не потрібно боятися – треба вірити у свої цінності й іти за своєю зіркою.

ЯНА РОМАНЮК

в. о. Директора комунальної установи
«Волинський обласний молодіжний центр»

YANA ROMANIUK

Acting Director of the Volyn Regional Youth
Centre

In July 2016, as a youth worker at the youth centre, I travelled to Chernihiv Oblast for a training course for youth leaders. I was surprised by the ease, atmosphere, and content of the event. At that time, I did not know about the values and standards of the Council of Europe, but during the training session, I experienced and saw how they work.

Then there was a new training session in September 2016. The World forum for Democracy in November 2016 brought even more meaning. It was impressive! At the meeting with the leadership of the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe, I heard: "The Council of Europe is your home." And I believed it. Now, in 2025, I know that this is true.

"I am not the best, I am not the worst, I am just me, not someone else!" These words by the famous Ukrainian poet and songwriter Taras Petrynenko are about me and about the young people, young men and women, I work with. We are ourselves. And in these times, we are there for each other. The abundance of our inner world and our desire for freedom give us the strength to act. Human rights sprout within us, grow stronger, and give us confidence and faith that life will prevail.

I just want young people to believe in their own potential and have the opportunity to realise it. When a young person comes to me with an idea, I say: "Go for it!". You should see their emotions! It's so important to find a place where you can take the first step, start your

У липні 2016 року я як молодіжна працівниця молодіжного центру поїхала на Чернігівщину на тренінг для молодіжних лідерів. Захід здивував легкістю, атмосферою, змістом. Тоді я не знала про цінності та стандарти Ради Європи, але на тренінгу відчула й побачила, як вони працюють.

Потім було нове навчання у вересні 2016 року. Ще більше сенсів приніс Всесвітній форум за демократію в листопаді 2016 року. Це було вражаюче! На зустрічі з керівництвом Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи я почула: «Рада Європи – це ваш дім». І я повірила. Зараз, у 2025 році, я знаю, що це правда.

«Я не найкращий, я не найгірший, я просто я, а не хто-небудь інший!» Ці слова відомого українського поета-пісняра Тараса Петриненка і про мене, і про молодих людей, хлопців і дівчат, з якими я працюю. Ми є собою. І в цьому часі ми є одне для одного. Багатство нашого внутрішнього світу та прагнення свободи дає нам силу діяти. Права людини проростають у нас, змінюються й додають впевненості й віри в те, що життя переможе.

Я лише хочу, щоб молоді люди повірили у власний потенціал і мали можливість його реалізувати. Коли молода людина приходить з ідеєю, я кажу: «Робіть!». Ви би бачили їхні емоції! Це ж так важливо – знайти місце, де можна зробити перший крок, почати власну історію. На перший погляд, усе просто, майже

own story. At first glance, everything seems simple, almost perfect. But no! And when we encounter difficulties, I tell myself: my experience is important, but the youth have the right to gain their own, so let them do so. At this time, you just need to be there for them. Then I see how a young person grows, like a sprout, and starts their own business.

Once upon a time, I couldn't even imagine that our youth centre could have a recording studio created by the youth. Now it does. Young people record their own songs and songs for famous singers in the city of Lutsk, create podcasts, and express themselves. And every time they say to me: "If you need anything, let us know."

Have you heard of youth work based on fishing? Well, I have to admit that I am a big fan of fishing, but when a young person told me in 2022 that we should organise a fishing competition, I was sceptical and didn't support the idea. In 2023, I went to the European Platform of Youth Centres with the Council of Europe Quality Label in Strasbourg. There I found a partnership, the project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase III" provided support, and in October, I and other youth workers went to the Youth Centre Marttinen in Finland. There I learned that fishing is part of youth work. Later, I realised that fishing is a great tool for improving the mental health of the youth. In 2025, we started a new practice in the Manevychi community in Volyn: we combined fishing, forest bathing, mindfulness techniques, and picnics. The young people's eyes were shining with happiness; they were thrilled. Some caught their first fish, while others found friends. I came to the conclusion that if you have doubts about the youth's idea, don't reject it; instead, help them to realise it.

Young people are the most precious treasure of our country. They will build a new Ukraine. Faith, dialogue, and space for action, not necessarily physical, are the most important things.

ідеально. Але ж ні! І коли ми стикаємося з труднощами, я говорю собі: мій досвід важливий, але молодь має право здобути власний, хай здобуде. У цей час потрібно лише бути поруч. Потім я бачу, як молода людина проростає, як пагонець, і починає свою справу.

Колись я навіть не уявляла, що в нашому молодіжному центрі може бути студія звукозапису, створена молоддю. Зараз вона є. Молоді люди записують власні пісні й пісні для відомих співачок міста Луцька, створюють подкасти і творять себе. І щоразу кажуть мені: «Якщо вам щось треба, звертайтесь».

А чи чули ви про молодіжну роботу, засновану на риболовлі? Тут я маю зіннатися, що я рибачка, але коли у 2022 році молода людина сказала мені, що треба зробити змагання з риболовлі, то я сприйняла це скептично й не підтримала ідею. У 2023 році я поїхала на Європейську платформу молодіжних центрів зі Знаком якості Ради Європи в Страсбург. Там знайшла партнерство, проект «Молодь за демократію в Україні: Фаза III» надав підтримку, і в жовтні ми з молодіжними працівницями поїхали в молодіжний центр «Марттінен» у Фінляндію. Там я дізналася, що риболовля є частиною молодіжної роботи. Пізніше зрозуміла, що риболовля – це чудовий інструмент для покращення ментального здоров'я молоді. У 2025 році в Маневицькій громаді на Волині ми почали нову практику: поєднали риболовлю, лісове купання, техніки майндфулнес і пікнік. Очі молодих людей сяяли щастям, вони були в захваті. Хтось спіймав першу в житті рибину, а хтось знайшов друзів. Я зробила для себе висновок: якщо сумніваєшся в ідеї молоді, не відкидай її, краще допоможи реалізувати.

Найцінніший скарб нашої країни – це молоді люди. Вони збудують нову Україну. Віра, діалог, простір для дій, і не обов'язково фізичний, – це найважливіше.

THE COUNCIL OF EUROPE RESOURCES MENTIONED IN THE STORIES OF YOUTH WORK EXPERIENCE

- Council of Europe project «Youth for Democracy in Ukraine». Council of Europe Office in Ukraine.
URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine>
- European Youth Foundation.
URL: <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation>
- World Forum for Democracy.
URL: <https://www.coe.int/en/web/world-forum-democracy>
- Pool of European Youth Researchers (PEYR).
URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/peyr>
- Co-operation with youth centers that have the Quality Label of the Council of Europe.
URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/cooperation-with-youth-centers-that-have-the-quality-mark-of-the-council-of-europe>
- Compass: Manual for Human Rights Education with Young People.
URL: <https://www.coe.int/en/web/compass/>
- The game « Enter Dignityland!».
URL: <https://www.coe.int/en/web/enter/enter-dignityland-1>
- Trauma-Informed Youth Work. Training Course Manual.
URL: <https://rm.coe.int/eng-trauma-informed-youth-work-yfdua-digital/1680aa9073>
- Training manual on Social Cohesion and Barrier-Free Environment in the Youth Sector (in Ukrainian).
URL: <https://rm.coe.int/training-manual-on-social-cohesion-and-barrier-free-environment-in-the/1680ab260e>
- Grants for newly established CSOs working with young people «Access to Youth Work» (in Ukrainian).
URL : <https://go.coe.int/9BJof>
- Board game about youth participation «Solutions Exist!» (in Ukrainian).
URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/board-game-about-youth-participation-solution-exists->
- Visual tool for education and training «Зірки. Stars. Les étoiles.».
URL: <https://go.coe.int/qxZsW>
- Advanced Training Programme for Civil Servants and Local Self-Government Officials «Participatory Youth Policy».
URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/the-program-youth-policy-based-on-participatory-approaches->

РЕСУРСИ РАДИ ЄВРОПИ, ЩО ЇХ ЗГАДАЛИ В ІСТОРІЯХ ДОСВІДУ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

- Проект Ради Європи «Молодь за демократію в Україні». Офіс Ради Європи в Україні.
URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine>
- Європейський молодіжний фонд.
URL: <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation>
- Світовий форум за демократію.
URL: <https://www.coe.int/en/web/world-forum-democracy>
- Європейська дослідницька команда у сфері молоді (PEYR).
URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/peyr>
- Співпраця з молодіжними центрами, що мають Знак якості Ради Європи.
URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/cooperation-with-youth-centers-that-have-the-quality-mark-of-the-council-of-europe>
- Компас: посібник з освіти з прав людини за участю молоді.
URL: <https://rm.coe.int/compass-2024-ukr/1680afc555>
- Гра «Країна Гідності».
URL: http://www.p4ec.org.ua/ua/news_article/1262
- Молодіжна робота, інформована про травму. Посібник з навчального курсу.
URL: <https://rm.coe.int/posybnyk-trauma-informed-youth-works-ukr-digital-yfduii/1680a8ec2f>
- Посібник для навчання з питань соціальної згуртованості й безбар'єрного середовища у молодіжному секторі.
URL: <https://rm.coe.int/training-manual-on-social-cohesion-and-barrier-free-environment-in-the/1680ab260e>
- Гранти для новостворених громадських організацій, що працюють з молоддю «Доступ до молодіжної роботи» URL : <https://go.coe.int/N5yFk>
- Настільна гра про участь молоді «Рішення є!»
URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/board-game-about-youth-participation-solution-exists->
- Візуальний інструмент для освіти і навчання «Зірки. Stars. Les étoiles».
URL: <https://go.coe.int/qxZsW>
- Програма підвищення кваліфікації державних службовців і службовиць, посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна політика, заснована на підходах участі».
URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/the-program-youth-policy-based-on-participatory-approaches->

In 2025, the Council of Europe Project "Youth for Democracy in Ukraine: Phase IV", in co-operation with the Ministry of Youth and Sports of Ukraine and those working with young people, have created a second collection of experiences of youth work in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine. Youth work based on the values and approaches of the Council of Europe in the period after 24 February 2022.

The collection contains 23 personal stories of encounters with the Council of Europe and its standards, professional development and contribution to youth work in the context of the Russian Federation's armed aggression against Ukraine. This collection was created to document, educate and inspire youth workers in Ukraine and other Council of Europe member states.

The collection presents the experience and importance of youth work for young people in the context of the war in Ukraine to a broad audience in a single bilingual edition.

У 2025 році створили другу колекцію досвіду молодіжної роботи в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, що базується на підходах і стандартах Ради Європи. Молодіжної роботи, що базується на цінностях і підходах Ради Європи, в період після 24 лютого 2022 року.

Колекція містить 23 особисті історії знайомства з Радою Європи та її стандартами, професійного розвитку та внеску в молодіжну роботу в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України. Цю колекцію створили задля документування, навчання й натхнення молодіжних працівників і працівниць як в Україні, так і в інших країнах-членах Ради Європи.

Колекція представляє в одному двомовному виданні широкій аудиторії досвід і важливість молодіжної роботи для молодих людей в умовах війни в Україні.

ENG
UKR

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 46 member states, including all members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованого на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

